

ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (teine koda laiendatud koosseisus)

27. november 1997*

Konkurents – Määrus nr 4064/89 – Otsus, millega koondumine kuulutatakse ühisturuga kokkusobivaks – Kohustused – Naiste hügieenitooted – Tühistamishagi – Vastuvõetavus – Oluliste menetlusnormide rikkumine – Kolmandate isikutega konsulteerimine – Turgu valitsev seisund

Kohtuasjas T-290/94,

Kaysersberg SA, Prantsuse õiguse järgi asutatud äriühing asukohaga Kaysersbergis (Prantsusmaa), mida esindasid advokaat Dominique Voillemot ja advokaat Jacques-Philippe Gunther, Pariis, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, advokaat Jacques Loeschi büroo, 11 rue Goethe,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, mida esindasid õigustalituse ametnik Francisco González Díaz ja liikmesriigi ametnik õigustalituse juures Géraud de Bergues, hiljem peaõigusnõunik Giuliano Marengo ja liikmesriigi ametnik õigustalituse juures Guy Charrier, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o õigustalituse ametnik Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kostja,

keda toetasid

Procter & Gamble GmbH, Saksa õiguse alusel asutatud ning Schwalbachis (Saksamaa) asuv äriühing, mida esindasid advokaat Mario Siragusa, Rooma, advokaat Giuseppe Scasselati-Sforzolini, Bologna, ning barrister Nicholas Levy, Inglise ja Walesi advokatuur, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, Elvingeri ja Hossi advokaadibüroo, 2 place Winston Churchill,

menetluse astuja,

milles taotletakse, et tühistataks komisjoni 21. juuni 1994. aasta otsus 94/893/EÜ nõukogu määruse (EMÜ) nr 4064/89 kohaldamise menetluse kohta, millega koondumine kuulutati ühisturuga ja Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga kokkusobivaks (nr IV/M.430 – Procter & Gamble/VP Schickedanz (II)) (EÜT 1994, L 354, lk 32),

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda laiendatud koosseisus),

---

*Kohtumenetluse keel: prantsuse.

koosseisus esimees C. W. Bellamy, kohtunikud C. P. Briët, A. Kalogeropoulos, A. Potocki ja M. Jaeger,

kohtusekretär: ametnik J. Palacio González,

arvestades kirjalikus menetluses ning 23. aprilli 1997. aasta suulises menetluses esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Faktilised asjaolud ja menetlus

Koondumise üldine taust

1. Koondumine, mille kohta tehti komisjoni 21. juuni 1994. aasta otsus 94/893/EÜ, millega koondumine kuulutati ühisturuga ja Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga kokkusobivaks [IV/M.430 – Procter & Gamble/VP Schickedanz (II)] (EÜT 1994, L 354, lk 32) (edaspidi „vaidlustatud otsus“ või „otsus“) (vt allpool punkti 41 jj), on seotud äriühingu Vereinigte Papierwerke Schickedanz AG (edaspidi „VPS“) ostmisega Procter & Gamble GmbH (edaspidi „P&G“) poolt.

2. P&G on Ameerika äriühingu Procter & Gamble Company 100% osalusega tütarettevõtja. Kontserni konsolideeritud käive oli 1992/93. aastal 23 626 miljonit eküüd, millest 7814 miljonit saadi ühenduse piires. Peale hügieeni- ja pesuvahendite ning toidukaupade ja jookide, tegutseb P&G ka pehmepaberitoodete ja hügieenisidemete valdkonnas.

3. Vaidluse asjaolude toimumise ajal oli P&G Lääne-Euroopas hügieenisidemete turul juhtiv ettevõtja, kelle 1993. aasta turuosa hinnati väärtuselt 42 protsendile ja mahult 33,5 protsendile kogu ühenduses ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioonis. Konkreetsemalt Saksa turul seadsid P&G turuosad oma väärtusega, mis jäi vaidlustatud otsuse (punkti 119) kohaselt 35–40% vahele, selle ettevõtja tänu Alwaysi tootemargile hügieenisidemete tootjate esirinda. Hispaanias kuulus P&G-le tänu Ausonia ja Evaxi tootemarkidele 1993. aastal turuosa, mis oli väärtuselt 75–80% vahel ning mahult 65–70% vahel (otsuse punkt 119).

4. P&G seisund oli tugev ka mähkmeturul, kus talle kuulus ühenduses 1993. aastal 45–50% turuosast (otsuse punkt 25). See-eest ei tegutsenud P&G kuni 1994. aastani Euroopas pehmepaberist majapidamis- ja hügieenitoodete, sh pabertaskurätikute, tualettpaberi, paberkäterätikute ja kosmeetiliste salvrätikute sektoris, kuigi kontsern on nendel aladel Ameerika turul juhtiv ettevõtja.

5. Enne P&G-ga koondumist oli VPS Saksa õiguse alusel asutatud usaldusühingu (Personengesellschaft) Gustav und Grete Schickedanzi (edaspidi „GGS“) 100% osalusega tütarettevõtja. Tema konsolideeritud käive oli 1992/93. aastal 681 miljonit eküüd, millest 645 miljonit saadi ühenduse piires. VPS tegevus oli seotud naiste

hügieenitoodete, pehmepaberist majapidamis- ja hügieenitoodete, mähkmete ning täiskasvanute pidamatustoodete, vatitoodete ja teatavate nahahooldustoodetega.

6. Konkreetsemalt naiste hügieenitoodete osas oli VPS peamiselt Saksamaal esindatud hügieenisidemete turul ennekõike omaenda kõrgema klassi tootemargiga Camelia ning teise järgu tootemarkidega Blümia ja Femina, aga ka jaemüügiettevõtjate tootemarkide valmistajana. 1993. aastal jäi VPS-i Camelia toodete turuosa Saksa hügieenisidemete turul 20–25% vahele (nii väärtuselt kui ka mahult), kusjuures Blümia ja Femina tootemarkide turuosad kokku moodustasid väärtuselt 5–10% ja mahult 10–15% (otsuse punkt 119). VPS turustas oma Camelia tooteid ka Hispaanias, kus tema turuosa oli 1993. aastal alla 5%, nagu ka Austrias, Itaalias ja Šveitsis. VPS tootis ka tampoone, mida ta turustas Tampona kaubamärgi all.

7. Lisaks naiste hügieenitoodetele oli VPS oma tootemarkidega Moltex ja Born esindatud ka mähkmeturul, kus talle kuulus ühenduse turust 1993. aastal 1–5% suurune turuosa (otsuse punkt 25).

8. Pehmepaberist majapidamis- ja hügieenitoodete sektoris oli kogu VPS turuosa ühenduses väike, kuid jäi Saksa turul 1993. aastal 15–20% vahele (mahult) (otsuse punkt 13).

Menetlus komisjonis

9. 9. detsembril 1993 teatas P&G komisjonile nõukogu 21. detsembri 1989. aasta määruse (EMÜ) nr 4064/89 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (parandatud redaktsioon EÜT 1990, L 257, lk 13, ELT eriväljaanne 08/01, lk 31, edaspidi „määrus nr 4064/89“) artikli 4 lõike 1 kohaselt kogu VPSi kapitali omandamise kavast.

10. 21. detsembril 1993 vastas Kaysersberg SA selle esialgse teatamise raames komisjoni 17. detsembri 1993. aasta küsimustikule, esitades talle teatavad andmed naiste hügieeni- ja täiskasvanute pidamatustoodete sektori kohta Prantsusmaal ning oma märkused koondumiskava mõju kohta.

11. Kaysersberg on Prantsuse õiguse alusel asutatud aktsiaselts (*société anonyme*) ning Madalmaade kontserni Jamont NV tütarettevõtja; seda kontserni kontrollivad ühiselt James River Corporation ja Cragnotti & Partners, mille konsolideeritud käive küündis 1993. aastal 4 miljardi 818 miljoni Prantsuse frangini. Kaysersberg tegutseb naiste hügieenitoodete sektoris, eriti Prantsusmaal ja Belgias. Koos oma tütarettevõtjaga Vania Expansion, mis turustab hügieenisidemeid ja tampoone, oli Kaysersberg 1993. aastal Prantsusmaal juhtiv ettevõtja, kelle turuosa oli oma väärtuselt kokku üle 30%. Kaysersberg tegutseb ka majapidamis- ja tualettpaberi sektoris, eriti oma tootemargiga Lotus, täiskasvanute pidamatustoodete sektoris ning laste hügieenivahendite valdkonnas (mähkmed).

12. 17. jaanuaril 1994 teatas P&G pärast esialgse teatise tagasivõtmist peale komisjonile määruse nr 4064/89 artikli 4 lõike 1 kohaselt uuest koondumiskavast, millega P&G tegi ettepaneku, et omandab kogu VPSi ja teiste sellega seotud sektorites tegutsevate GGS tütarettevõtjate kapitali.

13. Uue kava raames oli P&G ja GGS-i vahelises omandamislepingus ning sellele lisatud P&G, GGS-i ja VPS-i vahelises lepingus sätestatud, et VPS lahutab tegevuse mähkmete alal oma ülejäänud tegevusest, et viia see kuni tehingu sooritamiseni üle eraldi äriühingu alla, ning et kohe pärast VPS-i ostutehingu sooritamist võõrandab P&G selle äriühingu aktsiad usaldusisikule, kelle P&G oli määranud 22. detsembril 1993. a ning kes on volitatud leidma neile aktsiatele lõpliku ostja (otsuse punktid 5 ja 6).

14. Teatis sisaldas muu hulgas pakkumist, et P&G võtab kohustuse mitte omandada kontrolli VPS-i hügieenisidemete sektori tegevuse üle, v.a Camelia tootemargi osas, s.t materiaalse ja immateriaalse vara üle, mis on seotud kolme tootemargiga – Blümia, Femina ja Tampona, ning VPS-i kui jaemüügiettevõtjate tootemarkide valmistaja tegevusega (edaspidi „Camelia-väline tegevus“) (otsuse punkt 8).

15. 22. jaanuaril 1994 avaldas komisjon Euroopa Ühenduste Teatajas määruse nr 4064/89 artikli 4 lõikes 3 ette nähtud teatise (EÜT 1990, C 19, lk 15). Selle teatise punkti 4 sõnul kutsus komisjon „asjast huvitatud kolmandaid isikuid esitama talle oma võimalikud märkused koondumiskava kohta“.

16. 24. jaanuaril 1994 vastas Kaysersberg küsimustikule, mille komisjon oli talle esitanud 19. jaanuaril, ning esitas nõutud andmed naiste hügieenitoodete geograafilise turu ning selle valdkonna konkurentsiolekorra kohta, esitades komisjonile ka oma märkused koondumiskava mõju kohta.

17. Kirjavahetus komisjoniga jätkus Kaysersbergi 14. märtsi, 29. aprilli ning 18. ja 31. mai 1994. aasta kirjadega.

18. Olles teatist uurinud, otsustas komisjon 17. veebruaril 1994 alustada määruse nr 4064/89 artikli 6 lõike 1 punkti c alusel menetlust seoses hügieenisidemete valdkonnaga, kuna teatatud koondumise kokkusobivuses ühisturuga oli tõsiseid kahtlusi.

19. 30. märtsil 1994 esitas komisjon P&G-le oma vastuväited.

20. 12. aprilli 1994. aasta kirjaga saatis komisjon Kaysersbergile komisjoni 25. juuli 1990. aasta määruse (EMÜ) nr 2367/90 (määruses nr 4064/89 ette nähtud teatamise, tähtaegade ja ärakuulamise kohta, EÜT 1990, L 219, lk 5, edaspidi „määrus nr 2367/90“) artikli 15 kohaselt oma vastuväidete koopia, et teavitada teda menetluse iseloomust ja esimest ning kutsuda teda oma seisukohta esitama.

21. Vastuväidete sisu oli järgmine.

22. Esiteks meenutas komisjon, et omandamislepingute kohaselt pidi VPS-i mähkmealane tegevus usaldatama eraldi äriühingule, mille P&G poolt 22. detsembril 1993 määratud usaldusisik peab võõrandama uuele omandajale. Sellest järeldas ta, et see kohustus on teatise lahutamatu osa ning seetõttu hoolimata sellest, et komisjon esitanuks sellise omandamise puhul vastuväiteid, ei puuduta komisjoni esitatud vastuväited seda küsimust (komisjoni vastuväidete punkt 7). Lisaks meenutas ta, et P&G pakkus ühepoolset, et võtab kohustuse mitte omandada kontrolli VPS-i Camelia-välise tegevuse üle, ning täpsustas, et pärast määruse nr 4064/89 artikli 6 lõike 1 punktis c kirjeldatud menetluse algatamist kinnitas P&G, et ta täidab neid

kohustusi tingimusel, et komisjon võtab vastu otsuse, et kogu teatatud koondumine on määruse nr 4064/89 artikli 8 kohaselt ühisturuga kokkusobiv (komisjoni vastuväidete punktid 8–10).

23. Olles rõhutanud, et teatatud tehing on ühenduse seisukohalt oluline koondumine, märkis komisjon, et menetlus algatatakse hügieenisidemete osas. Tõendid, mis komisjon oma vastuväidetes esile tõi, võib kokku võtta järgmiselt.

24. Asjaomase toote turu kohta leidis komisjon, et kõigil naiste hügieenitoodetel, täpsemalt pesukaitsmetel, tampoonidel ja hügieenisidemetel, on eraldi turg. Geograafilise turu piiritlemise osas leidis komisjon, et hügieenisidemete turg on piiritletud liikmesriigiti. Selles osas võttis komisjon eriti arvesse turu suurt kontsentreeritust Saksamaal ja Hispaanias, tarbijate margitruudust, jaemüügile juurdepääsemise raskusi, suurte reklaamiinvesteeringute vajadust, et end turul sisse seada, ning mitme turulepääsemise katse läbikukkumist viimastel aastatel.

25. Oma hinnangus koondumisele rõhutas komisjon seda, kuidas hügieenisidemete turu väärtus on suurenenud alates sellest, kui 1990. aastate alguses toodi turule uued arendatud tooted nagu Always, millel oli klassikaliste toodetega võrreldes suur lisandväärtus. Osaliste turuosade hindamisel leidis komisjon, et kõige asjakohasem mõõt on turuosa väärtus, kuna kõrgema klassi tootemarkidel on võrreldes teisejärguliste tootemarkide või jaemüügiettevõtjate tootemarkidega 50–100%-line hinnavahe, kuna domineerivad tooted, mille kaubamärgile tehakse tugevalt müügiendustööd, ning kuna on tarvis võtta arvesse äriühingute finantsilist tugevust, pidades silmas kõrgema klassi tootesegmendi tugevust.

26. Komisjoni väitel olid turuosad 1993. aastal riikide hügieenisidemeturudel, mida koondumine puudutab, järgmised (vastuväidete punkt 93):

	Saksamaa		Hispaania		Austria	
	Väärtuselt 1993 (protsent)	Mahult 1993 (protsent)	Väärtuselt 1993 (protsent)	Mahult 1993 (protsent)	Väärtuselt 1993 (protsent)	Mahult 1993 (protsent)
P&G	36,3	20,4	79,8	65,9	24,6	17,6
VP	24,5	21,6	1,4	1,1	13,9	12,6
Camelia						
P&G + Camelia	60,8	42,0	81,2	67,0	38,5	30,2
VP teised tootemargid	6,9	12,0	–	0,1	2,9	2,4
Johnson & Johnson	13,4	9,2	1,1	0,8	30,1	24,8
Mölnlycke	–	–	–	–	–	–
Kimberly- Clark	0,9	0,8	–	–	–	–
Rauscher	–	–	–	–	17,8	27,6
Jaemüügie ettevõtjate margid	12,5	23,7	10,6	18,6	9,2	2,2
Muu	5,1	12,3	7,1	13,5	1,5	12,8

27. Komisjon tõdes, et hügieenisidemeturgu iseloomustavad – eriti Saksamaal – tugevad turuletuleku tõkked, mis tulenevad suurest margitruudusest, vajadusest töötada välja uuenduslikke tooteid ning vajadusest teha ulatuslikku müügiendust, ning

samuti jaemüügivõimalustele ligipääsemise raskustest. Lisaks on kontsentreeritus, mis oli Saksamaal ja Hispaanias enne koondumist niigi suur, veelgi kasvanud.

28. Komisjon võttis arvesse ka P&G seisundit hügieenisidemeturul, mis on iseäranis tugev eriti õhukeste hügieenisidemete segmendis, tema kui esmatarbekaupade suurtarnija kaubanduslikku võimsust jaemüügiettevõtjate suhtes ning tema finantsilist tugevust võrreldes konkurentidega hügieenisidemete valdkonnas. Komisjoni arvates oli vähetõenäoline, et Saksamaal ja Hispaanias võiksid turule siseneda ja P&G domineerimist kõigutada võivad võimalikud konkurendid, võttes arvesse Mölnlycke ja Kimberly Clarki korduvaid ebaõnnestunud katseid viimase kümne-viieteistkümne aasta jooksul Saksa turule tungida ning Kaysersbergi tegevust aastatel 1970–1985.

29. Pidades silmas neid asjaolusid, eriti P&G-le koondumise tulemusel kuuluma hakkavate turuosade analüüsi, turutõkkeid ja võimalikku konkurentsi, leidis komisjon, et võttes arvesse Saksa, Hispaania ja Austria hügieenisidemeturu olemuslikke tegureid, oleks VPS-i omandamise puhul P&G poolt isegi pärast VPS-i mähkmevaldkonna võõrandamist ning arvestades P&G lubadust mitte omandada kontrolli Camelia-välise tegevuse üle, P&G-l võimalik tegutseda nendel turgudel sõltumatult oma klientidest ja konkurentidest (vastuväidete punkt 145). Komisjon leidis eriti Saksa turu osas, et VPS-i ja selle olulise Saksa tootemargi Camelia (mis on ühtlasi viimane suur sõltumatu Saksa tootemark) omandamine muudaks Saksa turule pääsemise teistele sisenejatele raskemaks, sundides neid ise otse turule tulema, selle asemel, et omandada juba olemasolev ettevõtja (vastuväidete punkt 146).

30. Seega tegi komisjon järelduse, et teatatud koondumine võib olla ühisturuga kokkusobimatu, kuna selle tulemusel võib Saksa ja Austria hügieenisidemeturul tekkida turgu valitsev seisund ning Hispaania turgu valitsev seisund tugevneda, mille tulemusel oleks tõhus konkurents määruse nr 4064/89 artikli 2 lõike 3 tähenduses ühisturus või selle olulises osas märkimisväärselt takistatud (vastuväidete punkt 151).

31. 25. ja 26. aprillil korraldas komisjon vastavalt määruse nr 2367/90 artiklitele 13–15 koondumise osaliste ja kolmandate isikute, sh Kaysersbergi, esimese ärakuulamise, millele järgnes 6. mail 1994 teine koondumise osaliste ja kolmandate isikute ärakuulamine. 9. mail 1994 esitas Kaysersberg komisjonile koopia oma tegevdirektori sõnavõtust esimesel ärakuulamisel.

32. 27. mail 1994 pidas koondumist käsitlev nõuandekomitee oma esimese nõupidamise ning esitas teatatud koondumise kohta negatiivse arvamuse [ettevõtjate koondumisega tegeleva nõuandekomitee arvamus 20. ja 22. istungil 27. mail ja 20. juunil 1994. aastal juhtumit IV/M.430 - Procter & Gamble/VP Schickedanz (II) käsitleva otsuse eelnõu kohta, EÜT 1994, C 379, lk 34, punktid 1–8].

33. 10. juunil 1994 pakkus P&G komisjonile, et võtab uusi kohustusi seoses VPS-i Camelia kaubamärgiga naiste hügieenitoodetega seotud tegevuse (edaspidi „Camelia-tegevus“) võõrandamisega, et kõrvaldada komisjoni vastuväited kavandatava koondumise kokkusobivuse kohta ühisturuga.

34. 13. juuni kirjas nõudis komisjon P&G-lt, et see teeks oma ettepanekusse teatavad muudatused. Selleks saatis komisjon P&G-le kohustuste muudetud kava, mis hõlmas nõutud muudatusi, ning nõudis ka seda, et P&G valmistaks ette selle teksti

mittekonfidentsiaalse versiooni, et selle saaks kolmandatele isikutele nõupidamiseks saata. 14. juuni 1994. aasta kirjaga nõustus P&G pakutud muudatustega.

35. Kolmapäeval, 15. juunil 1994, saatis komisjon Kaysersbergile ühe P&G kirja 15. juunist, mis sisaldas kohustuste vastuvõetud kava mittekonfidentsiaalset versiooni, teatades, et annab talle vastavalt määruse nr 4064/89 artikli 18 lõike 4 ning määruse nr 2367/90 artiklile 15 võimaluse esitada oma kirjalikud märkused, mis peavad komisjoni kätte jõudma hiljemalt esmaspäeva, 1994. aasta 20. juuni hommikul, et need saaks edastada nõuandekomiteele.

36. Kaysersbergile saadetud mittekonfidentsiaalse versiooni kohaselt pakkus P&G, et võtab kohustused seoses Camelia-tegevusega, sh seoses a) Forchheimi vabriku ja naiste hügieenitoodete tootmisliinidega, b) Camelia margiga ja c) kõigi muude varade ja kohustustega, mis on Camelia-tegevuse osa või on selleks vajalikud. Need väljapakutud kohustused olid järgmised:

„1. P&G kohustub pärast seda, kui komisjon on määruse nr 4064/89 kohaselt otsuse tema kasuks teinud, võimalikult kiiresti ja igal juhul hiljemalt 1. juuliks 1994 nimetama Goldman Sachs International Ltd (edaspidi „Goldman Sachs“) isikuks, kes tegutseb tema nimel, et pidada huvitatud kolmandate isikutega heas usus läbirääkimisi Camelia-tegevuse müügi üle. P&G lepib Goldman Sachsigi kokku tasu osas, arvestades, et osa sellest tasust seisneb kirjeldatud müügiga seotud komisjonitasus.

2. P&G kohustub andma Goldman Sachstile tagasivõtmatu volituse, et leida Camelia-tegevusele ostja [...] jooksul, eeldusel, et nimetatud ostja peab olema elujõuline tegelik või potentsiaalne P&G konkurent, kes on P&G-st sõltumatu ega ole temaga seotud ning kes suudab Camelia-tegevuse säilitada ja arendada selle asjaomasel turul konkureerivaks jõuks. P&G võtab kõik mõistlikud meetmed, et julgustada Camelia-tegevuse raames praegu töötavaid töötajaid, sh müügi- ja administratiivtöötajaid, sarnase sõltumatu kolmanda isiku jaoks töötama. See kohustus loetakse P&G poolt täidetuks, kui ta on sõlminud [...] jooksul siduva kokkuleppe Camelia-tegevuse müügiks, tingimusel, et see müük toimuks [...]. P&G kohustub andma tavalistel turutingimustel igasugust abi, mida Goldman Sachs enne Camelia-tegevuse kolmandale isikule müümist nõuab.

3. Õigus pakkumisega nõustuda või valida mitme pakkumise puhul välja pakkumine, mida ta peab parimaks, kuulub üksnes P&G-le. Selliste pakkumiste väärtus määratakse kindlaks pakutava hinna ning muude kohustuste alusel, mis nende pakkumiste väärtust mõjutavad.

4. P&G kohustub [...] jooksul tegema võimalikuks, et Forchheimi vabriku saaks kolmandale isikule üle anda, ning eriti, et Forchheimi vabrikut saaks P&G-st eraldi juhtida.

5. Enne Camelia-tegevuse müümist kolmandale isikule veendub P&G, et Camelia-tegevust juhitaks eraldi ja müüdava üksusena, nii et Camelia-tegevuse tulemuste aruanded, müügitöö ja turustamine oleks P&G naiste hügieenitoodetega seotud tegevusest eraldi. Lisaks annab P&G lubaduse, et Camelia-tegevusel oleks oma juhtkond, millele antakse ülesandeks juhtida seda tegevust sõltumatult, et tagada selle jätkuv kasumlikkus ja turuväärtus, ning et P&G annab selleks tavapärase

majandustegevuse raames piisavad rahalised vahendid. Enne Camelia-tegevuse müümist kolmandale isikule ei tohi P&G Camelia-tegevust ühtegi P&G osakonda integreerida. Samuti lubab P&G, et ei tee Camelia-tegevusse ilma komisjoni eelneva nõusolekuta ühtegi struktuurilist muudatust.

6. P&G ei saa Camelia-tegevuse juhtkonnalt Camelia-tegevuse kohta mingeid ärisaladusi, oskusteavet, äriteavet ega muud konfidentsiaalset või intellektuaalomandi alla kuuluvat tööstusteavet.

7. P&G kohustub nõudma Goldman Sachsilt [...] alusel kirjalikku aruannet kõikide oluliste sündmuste kohta, mis on toimunud läbirääkimistes Camelia-tegevuse ostmisest huvitatud kolmandate isikutega, ning lubab, et sellised aruanded antakse koos kinnitavate dokumentidega komisjonile. Nimetatud dokumendid sisaldavad Camelia-tegevuse juhtkonna ettevalmistatud aruannet selle pooleliolevate äritehingute üle.

8. Kõik vaidlused P&G ja Camelia-tegevust omandava kolmanda isiku vahel, mis tekivad nende kohustuste täitmise tõttu või nendega seoses, esitatakse sõltumatule vahekohtule, milles P&G ja nimetatud kolmas isik vastastikku kokku lepivad.“ [osundatud ettepanekut on tsiteeritud mitteametlikus tõlkes]

37. 16. juunil 1994 saatis P&G komisjonile kirja, milles ta andis mõista, et kinnitab, et 14. juunil 1994 võetud kohustused muudavad ja vahetavad välja 17. jaanuaril 1994 VPS-i naiste hügieenitoodete osas võetud kohustused, ning järelikult on tal komisjoni soodsa otsuse korral õigus omandada ja säilitada kontroll VPS-i Camelia-välise tegevuse üle.

38. Reedel, 17. juunil 1994, saatis Kaysersberg komisjonile oma märkused. Oma kirjas väitis Kaysersberg esmalt, et P&G väljapakutud kohustusi tuleb pidada vastuvõetamatuks, kuna need esitati nii hilja ja seega on kolmandatele isikutele reageerimiseks jäetud aeg lühike, ning esitas seejärel põhjused, miks ta leiab, et väljapakutud kohustused ei ole rahuldavad, ning oma taotletavad muudatused.

39. 20. juunil 1994 pidas ettevõtjate koondumist käsitlev nõuandekomitee oma teise nõupidamise. Oma arvamuses märgib komitee, et:

„9. [...] olles läbi vaadanud informatsiooni, mille komisjon saatis P&G 15. juuni 1994. aasta kirjas pakutud paranduste kohta, millega lahendada kavandatud koondamise tõttu tekkivaid konkurentsiprobleeme, on ta nõus ütleva, et kavandatud koondumine on ühisturu ja Euroopa Majanduspiirkonnaga kokkusobiv tingimusel, et loovutatakse Camelia marki hügieenisidemetega seotud tegevus.

10. [...] nimetatud kohustused on piisavad [...], kui täidetakse järgmised tingimused:

a) P&G-st sõltumatu usaldusisikust voliniku määramine, kes viib läbi Camelia marki toodetega seotud tegevuse loovutamise ning juhib seda tegevust P&G -ist sõltumatult, kuni loovutamine on lõpule viidud;

b) loovutamise täideviimiseks mõeldud lühikese tähtaja määramine;

c) potentsiaalsel ostjal peab olema piisavalt rahalisi vahendeid ja tõendatav kogemus tarbekaupade valdkonnas, mis võimaldab tal Camelia toodetega kauplemist P&G -ga konkureerides jätkata ja aktiivselt arendada;

d) Camelia juhtkond peab olema P&G -st sõltumatu kuni loovutamise lõpuni;

e) komisjon peab saama potentsiaalsete ostjate omadusi eelnevalt uurida, austades samas P&G õigust valida lõplik ostja sõltumatult;

f) komisjonil peab olema piisav kontrolli- ja otsustamisõigus, et tagada võetud kohustuste täielik täitmine.

11. Lisaks leiab komitee vähemus, et P&G peaks olema kohustatud loovutama ka VPS-i hügieenisidemete alase tegevuse „jaemüügiettevõtjate ja teisejärguliste tootemarkide“ all.“ [Osundatud arvamust on tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

40. Nõuandekomitee nõupidamise järel valmistas komisjon ette P&G võetavate kohustuste lõpliku versiooni, millega P&G nõustus.

Vaidlusalune 21. juuni 1994. aasta otsus

41. 21. juunil 1994 võttis komisjon, arvestades kohustusi, mida P&G oli lubanud täita, vastu vaidlusaluse otsuse, kuulutades koondumise ühisturu ja EMP lepinguga kokkusobivaks.

42. Selle õigusakti artikkel 1 on järgmine:

„Artikkel 1

Kui kõik tingimused ja kohustused, mida Procter & Gamble GmbH on komisjonile seoses VP Schickedanzi Camelia marki naiste hügieenitoodetega lubanud täita, nagu on sätestatud käesoleva otsuse 186. põhjenduses, on täies ulatuses täidetud, kuulutatakse Procter & Gamble GmbH poolt 17. jaanuaril 1994 teatatud koondumine, mis tuleneb VP Schickedanz AG omandamisest, ühisturuga ning Euroopa Majanduspiirkonna lepingu nõuetekohase täitmisega kokkusobivaks.“ [Siin ja edaspidi on osundatud otsust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

43. See otsus edastati 27. juunil 1994 Kaysersbergile teadmiseks.

44. Otsuse võib kokku võtta järgmiselt.

45. Esiteks märgib komisjon, et kohustus mitte omandada kontrolli VPS-i mähkmesektori üle on üks teatise lahutamatu osa ning hoolimata sellest, et tal oleks sellise omandamise suhtes vastuväiteid, ei puuduta otsus seda tegevusala (komisjoni otsuse punkt 7). Mis puutub P&G poolt välja pakutud esialgsesse kohustusse, et ta ei omanda kontrolli VPS-i Camelia-välise tegevuse üle, märgib komisjon, et võttes arvesse tema esitatud vastuväiteid, muutis P&G põhjalikult nii tootemarke, mis tuleb võõrandada, kui ka selle võõrandamise tingimusi ning asendas VPS-i Camelia-välised tooted Camelia kaubamärgiga naiste hügieenitoodetega (otsuse punkt 8).

46. Olles rõhutanud, et nimetatud tehing on ühenduse seisukohalt oluline koondumine, meenutab komisjon seejärel, et koondumine puudutab järgmisi VPS-i valmistatavaid tooteid: majapidamispaper, naiste hügieenitooted, täiskasvanute pidamatusetooted, vatitooted ja teatavad nahahooldustooted, ning et menetlus algatati seoses hügieenisidemetega.

47. Pehmepaberist hügieeni- ja majapidamistoodete osas rõhutab komisjon, et kuigi P&G on Ameerika Ühendriikides ja Kanadas turuliider, ei tegutse ta selles sektoris Euroopas ning et P&G väitel on selle tehingu strateegiline eesmärk tungida nende toodete Euroopa turule. Lisaks tõdeb ta, et VPS-i turuosa ühenduses on selles sektoris tervikuna väike, jäädes Saksamaal 15–20% vahele, ning et kui iga toote turgu eraldi vaadata, kuulub VPS-ile Saksamaal 35–40% taskurätikute turuosast ja 15–20% tualettpaperi turuosast.

48. Komisjon teeb järgmise kokkuvõtte:

„Võttes arvesse asjaolu, et P&G ja VPS tegevus selles sektoris ei kattu ning et VPS-i turuosad on väikesed, ei tekita koondumine kahtlusi nende toodete konkurentsi osas.“
(Otsuse punkt 13.)

49. Ka täiskasvanute pidamatusetoodete, vatitoodete ja kosmeetikatoodete osas teeb komisjon, olles uurinud peamiselt P&G ja VPS-i seisundit nendel turgudel, järelduse, et koondumise kokkusobivuses ühisturuga ei teki tõsiseid kahtlusi (otsuse punktid 14–23).

50. Mähkmete osas leiab komisjon, et igasuguste nendega seotud kohustuste võtmise puudumisel teatistes ning hoolimata sellest, et turuosa suureneb kõigest vähesel määral, satuks P&G koondumise tulemusel turgu valitsevasse seisundisse, arvestades tema turuosa ühenduses, mis jääb 45–50% vahele, tema rahalisi vahendeid, nüüdisaegset tehnoloogiat ja tugevat positsiooni jaemüügiettevõtjate suhtes (otsuse punktid 24–26).

51. Mis puutub naiste hügieenitoodetesse, järeldati otsuses kõigepealt – pärast selgitust, mis põhines peamiselt kõigil komisjoni vastuväidetes leidunud asjaoludel (otsuse punktid 27–182) –, et koondumine selles teatistes kirjeldatud kujul, mis sisaldab P&G esialgset pakkumist loovutada VPS-i Camelia-välise naiste hügieenitoodetega seotud tegevus, võimaldab P&G uuel üksusel tegutseda Saksa ja Hispaania hügieenisidemete turul sõltumatult oma klientidest ja konkurentidest (otsuse punkt 183). Eraldi toob komisjon välja asjaolu, et Saksamaal kuuluks P&G-le pärast koondumist turuosa, mille suurus oleks väärtuselt 60–65% ning mahult 40–45%, samas kui kõige tugevamale konkurendile kuulub väärtuselt üksnes 10–15% ja mahult 5–10% turuosa, ning lisab, et kui P&G omandab VPS-i Camelia tootemargi, muudab see Saksa turule pääsemise teistele sisenejatele raskemaks, sundides neid ise otse turule tulema, selle asemel, et omandada juba olemasolev ettevõtja (otsuse punkt 184).

52. Järgmiseks märgib komisjon, et P&G pakkus, et muudab teatatud koondumiskava, võttes endale kohustused VPS-i Camelia-tegevuse osas (otsuse punkt 186).

53. Otsuses esitatud P&G võetud kohustused on järgmised:

„P&G pakub komisjonile, et võtab VPS-i Camelia kaubamärgiga naiste hügieenitoodetega seotud tegevuse osas järgmised kohustused, mis puudutavad: i) Forchheimi vabrikut ja naiste hügieenitoodete tootmisliini, ii) Camelia tootemarki ja iii) kõiki muid varasid ja kohustusi, mis on Camelia kaubamärgiga naiste hügieenitoodetega seotud tegevuse (edaspidi „Camelia-tegevus“) osaks või mis on selleks vajalikud.

1) P&G kohustub pärast seda, kui komisjon on määruse nr 4064/89 kohaselt otsuse tema kasuks teinud, võimalikult kiiresti ja igal juhul hiljemalt VPS-i aktsiate omandamise lõpuleviimise kuupäevaks nimetama sõltumatu usaldusisiku (edaspidi „usaldusisik“), kelle komisjon peab heaks kiitma ja kes teostaks P&G nimel Camelia-tegevuse igapäevase juhtimise järelevalvet, et tagada selle jätkuv kasumlikkus ja turuväärtus ning selle kiire ja tõhus eraldamine ülejäänud P&G tegevusest. Samaaegselt nimetab usaldusisik Goldman Sachs International Ltd (edaspidi „Goldman Sachs“) isikuks, kes tegutseb tema nimel, et pidada huvitatud kolmandate isikutega heas usus läbirääkimisi Camelia-tegevuse müügi üle [...].

2) P&G kohustub andma usaldusisikule tagasivõtmatu volituse, et leida Camelia-tegevusele ostja [...] jooksul, eeldusel, et nimetatud ostja peab olema tegelik või potentsiaalne P&G elujõuline konkurent, kes on P&G-st sõltumatu ega ole temaga seotud ning kellel on piisavalt rahalisi vahendeid ja tõendatav kogemus tarbekaupade valdkonnas, mis võimaldab tal Camelia-tegevuse säilitada ja arendada selle P&G naiste hügieenitoodetega asjaomastel turgudel aktiivselt konkureerivaks jõuks [...].

[...]

8) P&G ei integreeri VPS-i teisejärguliste tootemarkide ja jaemüügiettevõtjate tootemarkide alast tegevust oma äristruktuuridesse ega naiste hügieenitoodete tootmisse, kuni Camelia-tegevuse müümine on lõpule jõudnud.

[...]“ (otsuse punkt 186).

54. Seejärel teatab komisjoni järgmist:

„Komisjon usub, et P&G pakkumine võõrandada tegevus, mis hõlmab Camelia hügieenisidememarki, takistab P&G-l Saksamaal turgu valitsevasse seisundisse sattuda ning Hispaanias turgu valitsevat seisundit tugevdada. Pärast koondumist ning Camelia võõrandamist hakkab turustruktuur, arvestades asjaolu, et P&G ei loovuta VPS-i Camelia-välist tegevust, Saksamaal ja Hispaanias olema järgmine (täpsed turuosad on ärisaladuse tõttu kustutatud):

	Saksamaa		Hispaania	
	Väärtuselt 1993 (protsent)	Mahult 1993 (protsent)	Väärtuselt 1993 (protsent)	Mahult 1993 (protsent)
P&G	35–40	20–25	75–80	65–70
VP teised tootemargid	5–10	10–15	0	< 1
P&G kokku	40–45	30–35	75–80	65–70
VP Camelia	20–25	20–25	1–5	1–5
J&J	10–15	5–10	1–5	< 1
Kimberly-Clark	< 1	< 1	–	–

Jaemüügiettevõtjate margid	10–15	20–25	10–15	15–20
Muu	5–10	10–15	5–10	10–15

Nagu selles tabelis näidatud, suurendab P&G oma turuosa Saksa turul 6,9% võrra, saavutades kokku väärtuselt 43,2% turuosa, samas kui Cameliale kuulub 24,5% suurune osa ja J&J-le 13,4% suurune osa. P&G turuosa suurenemine tuleneb eeldatavalt ainult VPS-i teisejärguliste tootemarkide ja jaemüügiettevõtjate tootemarkide (s.t tootemargid, mis ei ole kõrgema klassi omad) alase tegevuse ülevõtmisest, samas kui P&G Alwaysiga seotud tegevus hakkab konkureerima kahe olulise kõrgema klassi hügieenisidemetarnija omaga. Hispaanias suureneb P&G turuosa vähem kui 0,1% võrra. Seega järeldas komisjon, et kohustused, mille P&G pakkus välja VPS-i Camelia kaubamärgiga naiste hügieenitoodetega seotud tegevuse osas, on piisavad, et takistada turgu valitseva seisundi teket või tugevnemist Saksamaa ja Hispaania turul või ka mujal Euroopa Majanduspiirkonnas.“ (Otsuse punkt 187.)

Otsuse järel toimunud sündmused

55. 5. juuli 1994. aasta kirjaga teatas P&G komisjonile, et VPS-i Camelia-tegevuse võõrandamise üle on toimunud läbirääkimised äriühinguga Kimberly Clark ning et võõrandamine saab toimuda siis, kui VPS-i varade müük P&G-le on lõpule jõudnud, või veidi hiljem.

56. 20. juulil 1994 teatas komisjon pressiteates, et VPS-i müümine P&G-le toimus 16. juulil 1994, et samal ajal anti kogu VPS-i tegevus naiste hügieenitoodete osas (eriti Camelia-tegevus) üle äriühingule Kimberly Clark ning et VPS-i mähkmealane tegevus müüdi kontsernile Wirths.

57. Menetlusse astunud P&G ütluste kohaselt müüdi Camelia ja Tampona tootemargid ning jaemüügiettevõtjate margid (*private brands*) Kimberly Clarkile. Blümia kaubamärk litsentsiti samale ettevõtjale 16. juulil 1994. VPS-i Femina tootemargi kohta märgivad komisjon ja menetlusse astuja, et selle omandas Saksa kaubanduskett Rewe.

Menetlus ja poolte nõuded

58. Neil asjaoludel esitaski Kaysersberg avaldusega, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 19. septembril 1994, käesoleva hagi.

59. P&G esitas komisjoni nõuete toetuseks menetlusse astumise avalduse, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 8. jaanuaril 1995, ning taotles Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 35 lõike 2 punkti b alusel, et tal lubataks nii kirjalikus kui ka suulises menetluses kasutada inglise keelt.

60. Kirjas, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 1. veebruaril 1995, taotles hageja, et juhul, kui tema menetlusse astumise taotlus vastu võetakse, tagataks teatavate tema toimikus sisalduvate dokumentide konfidentsiaalsus.

61. Esimese Astme Kohtu laiendatud koosseisus esimese koja esimehe 19. mai 1995. aasta määrusega rahuldati P&G menetlusse astumise taotlus ning hagejale lubati tagada teatavate toimiku dokumentide konfidentsiaalsus.

62. 16. augusti 1995. aasta määrusega (kohtuasjas T-290/94: Kaysersberg vs. komisjon, EKL 1995, lk II-2249) jättis Esimese Astme Kohus P&G keelekasutuse korrast erandi tegemise taotluse kirjaliku menetluse osas rahuldamata ja lubas P&G-l kasutada inglise keelt suulises menetluses.

63. Ettekandja-kohtuniku ettekande alusel otsustas Esimese Astme Kohus avada suulise menetluse ilma eelnevate uurimistoiminguteta. Siiski paluti komisjonil kodukorra artiklis 64 sätestatud menetluse korraldamise meetmete raames 24. jaanuaril 1997 kirjalikult vastata teatud kirjalikele küsimustele ning esitada teatavate dokumentide mittekonfidentsiaalsed versioonid. Komisjon vastas Esimese Astme Kohtu kirjalikele küsimustele ning esitas nõutud dokumendid 19. veebruaril 1997.

64. Poolte kohtukõned ja nende vastused Esimese Astme Kohtu küsimustele kuulati ära 23. aprilli 1997. aasta istungil.

65. Hageja palub Esimese Astme Kohtul:

- tühistada komisjoni 21. juuni 1994. aasta otsus;
- mõista kohtukulud välja komisjonilt.

66. Kostja palub Esimese Astme Kohtul:

- jätta hagi rahuldamata;
- mõista kohtukulud välja hagejalt.

67. Menetlusse astuja palub Esimese Astme Kohtul:

- kuulutada hagi ilma kohtuasja sisuliselt uurimata vastuvõetamatuks, kuna hageja ei ole tõendanud, et tal oleks menetluse algatamise huvi, või
- jätta hagi põhjendamatusesse tõttu rahuldamata;
- mõista kohtukulud, sh menetlusse astuja omad, välja hagejalt.

68. Oma märkustes, mille hageja esitas vastuseks menetlusse astuja seisukohtadele, palub hageja Esimese Astme Kohtul:

- lükata kõik kostja ja menetlusse astuja esitatud väited tagasi;
- mõista kohtukulud välja menetlusse astujalt.

Vastuvõetavus

Poolte argumentide kokkuvõte

69. Oma hagiavalduses väidab hageja, et tal on EÜ asutamislepingu artikli 173 neljanda lõigu alusel õigus nõuda otsuse tühistamist. Esiteks väidab ta, et osales aktiivselt otsuse vastuvõtmisele eelnenud menetluses. Lisaks puudutab otsus teda kui Prantsusmaa ja Belgia naiste hügieenitoodete, pehmepaberitoodete ja laste hügieenitoodete sektorites juhtivat ettevõtjat isiklikult ja otseselt, kuna koondumine võib pääsu Saksa turule veelgi piirata, eriti hügieenisidemete sektoris. Tegemist oli aga juba niigi suletud turuga, kuhu ta on üritanud tungida, kuid edutult, hoolimata pidevatest kaubanduslikest investeeringutest ja tema tootmisettevõtte lähedasest asukohast. Viimaks jättis otsus ta ilma võimalusest Camelia-tegevust ise omandada, lubades P&G-l anda see tegevus Kimberly Clarkile üle tingimustel, mis polnud läbipaistvad.

70. Komisjon hagi vastuvõetavuse kohta märkusi ei esitanud.

71. Menetlusse astunud P&G leiab, et tühistamishagi tuleb tunnistada vastuvõetamatuks. Nõustudes küll, et komisjon ei ole käesoleva hagi vastuvõetavust vaidlustanud ning et menetlusse astujana ei saa ta esitada vastuvõetamatuse vastuväidet, märgib ta, et Euroopa Kohus on sarnasel juhul omal algatusel vastuvõetavust uurinud (15. juuni 1993. aasta otsus kohtuasjas C-225/91: *Matra vs. komisjon*, EKL 1993, lk I-3203, punkt 13).

72. Käesoleval juhul ei avaldanud otsus hageja konkurentsiolekorradele mingit olulist mõju, nii et otsust ei saa pidada teda asutamislepingu artikli 173 tähenduses otseselt ja isiklikult puudutavaks (Euroopa Kohtu 10. detsembri 1969. aasta otsus liidetud kohtuasjades 10/68 ja 18/68: *Eridania jt vs. komisjon*, EKL 1969, lk 459). Selle kohta väidab menetlusse astuja, et ta ei võitnud naiste hügieenivahendite sektoris ühtegi turuosa, kuna VPS-i omandamisega samal ajal ei loovutanud ta mitte üksnes Camelia-tegevust, nagu on ette nähtud otsuses, vaid ka Camelia-välise tegevuse. Samuti rõhutab menetlusse astuja, et mähkmesektoris ei võtnud ta üle ka mingit VPS-i tegevust. Tualett- ja majapidamisepaberiga seotud turuosad on tühised.

73. Lisaks ei jätnud otsus hagejat ilma võimalusest Camelia-tegevust omandada, ega pole hageja ka kunagi sellist kavatsust väljendanud, hoolimata P&G võetud kohustusest see tegevus loovutada.

74. Viimaks puudub hagejal menetluse algatamise huvi, kuna otsuse võimalik tühistamine ei annaks talle mingit hüvitist, eriti kuna see ei võimalda tal Camelia-tegevust omandada. Lisaks võttis komisjon hageja haldusmenetluse käigus esitatud vastuväiteid äärmise hoolega arvesse.

Esimese Astme Kohtu hinnang

75. Esimese Astme Kohus rõhutab, et kostja ei ole nõudnud hagi vastuvõetamatuks tunnistamist ning on piirdunud üksnes palvega, et hagi jäetaks põhjendamatuks tõttu rahuldamatuse. Tuleb aga meenutada, et Euroopa Kohtu põhikirja (EÜ) artikli 37 neljanda lõigu kohaselt, mida kohaldatakse Esimese Astme Kohtu menetluse suhtes vastavalt selle põhikirja artikli 46 neljandale lõigule, piirdub menetlusse astumise avaldus ühe poole nõuete toetamisega. Lisaks on Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 116 lõikes 3 sätestatud, et menetlusse astuja peab nõustuma kohtuasja staadiumiga menetlusse astumise ajal.

76. Sellest järeldub, et menetlusse astuja ei saa esitada vastuvõetamuse vastuväidet ning seega ei pea Esimese Astme Kohus uurima tema esitatud vastuvõetamuse väiteid (Euroopa Kohtu 24. märtsi 1993. aasta otsus kohtuasjas C-313/90: CIRFS jt vs. komisjon, EKL 1993, lk I-1125, punktid 20–22, ja eespool viidatud kohtuotsuse Matra vs. komisjon punkt 12 ning Esimese Astme Kohtu 22. oktoobri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-266/94: Skibsvearftsforeningen jt vs. komisjon, EKL 1996, lk II-1399, punkt 39, ja 12. detsembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-19/92: Leclerc vs. komisjon, EKL 1996, lk II-1851, punkt 50).

77. Antud asjaoludel leiab Esimese Astme Kohus, et tal ei ole vaja käesoleva hagi vastuvõetavust omal algatusel uurida.

Põhiküsimus

78. Oma hagi kinnituseks esitab hageja viis väidet, mis puudutavad mitut oluliste menetlusnormide rikkumist, ja kuuenda väite ilmsete hindamisvigade kohta.

79. Esimene väide puudutab koondumist käsitleva nõuandekomiteega tegeliku ja tõsise konsulteerimise puudumist, millega rikutakse määruse nr 4064/89 artikli 19 lõikeid 5 ja 6. Teine väide puudutab määruse nr 4064/89 artikli 18 rikkumist, kuna hagejale ei antud võimalust esitada oma märkusi kohustuste kohta, mida P&G lubas võtta. Kolmanda väitega heidab hageja komisjonile ette, et see nõustus teatise olulise muutmisega, millega rikuti määruse nr 4064/89 artikleid 6 ja 8 ning määruse nr 2367/90 I jagu. Neljas väide puudutab ühenduse õiguse üldpõhimõtete, määruse nr 4064/89 ja määruse nr 2367/90 sätete rikkumist, kuna komisjon ei jätnud enne otsuse vastuvõtmist piisavat ja mõistlikku tähtaega. Viies väide puudutab otsuse põhjendamatus, millega rikutakse EÜ asutamislepingu artiklit 190. Viimane, kuues väide puudutab määruse nr 4064/89 artiklite 2 ja 8 rikkumist, kuna komisjon on teinud ilmseid hindamisvigu tehingu mõju osas eri turgudele.

Esimene väide, mis puudutab nõuandekomiteega tegeliku ja tõsise konsulteerimise puudumist

Poolte argumentide kokkuvõte

80. Hageja väidab, et nõuandekomiteega ei konsulteeritud määruse nr 4064/89 artikli 19 lõigetes 5 ja 6 nõutud tingimustel. Nõuandekomiteel ei olnud piisavalt aega, et P&G väljapakutud kohustusi uurida ning koondumiskava kohta tegelik ja läbimõeldud arvamus esitada. Nõuandekomitee, mille komisjon kutsus kokku 15. juunil 1994, pidas nõu sama aasta 20. juunil ehk vähem kui neliteist päeva pärast kutse saamist, mis on vastuolus eespool viidatud artikli 19 lõikega 5. Komisjon ei ole aga käesoleval juhul näidanud, et ta oleks erandkorras seda ajavahemikku lühendanud, et vältida tõsist kahju P&G-le.

81. Lisaks ei võimaldanud nõuandekomiteele nõupidamise jaoks edastatud andmed koondumiskavast täpset ja tõetruud ettekujutust saada. Seega esitas komitee oma arvamus esiteks ilma et oleks teadnud VPS-i Camelia-välise tegevuse tegelikku tähtsust, kuna esialgne kohustus see tegevus loovutada sisaldus ikka veel P&G poolt 15. juunil väljapakutud kohustuste hulgas, mis komiteele analüüsida anti. Teiseks

muudeti 15. juuni ettepanekus sätestatud Camelia-tegevuse loovutamise tingimusi oluliselt pärast komitee nõupidamist, nii et kuigi esialgu oli ette nähtud, et P&G võõrandab selle tegevuse enda valitud kolmandale isikule, osutusid lõplikud kohustused rangemaks.

82. Komisjon väidab, et kohtupraktika kohaselt ei saa neljateistkümne päeva eeskirja rikkumine määruse nr 4064/89 alusel vastu võetud otsust iseenesest õigusvastaseks muuta, kui kutse on saadetud sellistel tingimustel, et komiteel on olnud võimalik oma arvamus esitada, omades asjast täielikku ettekujutust (Esimese Astme Kohtu 10. juuli 1991. aasta otsus kohtuasjas T-69/89: RTE vs. komisjon, EKL 1991, lk II-485). Lisaks tuleb koondumiste valdkonnas arvesse võtta tähtaegade lühidust, mis iseloomustab määruse nr 4064/89 üldist ülesehitust (Esimese Astme Kohtu 28. oktoobri 1993. aasta otsus kohtuasjas T-83/92: Zunis Holding jt vs. komisjon, EKL 1993, lk II-1169, punkt 38). Seoses sellega rõhutab komisjon, et määruse nr 4064/89 artikli 19 lõike 5 alusel võib ta erandjuhul viieteistkümnapäevast ajavahemikku lühendada, et vältida tõsist kahju ühele või mitmele koondumisega seotud ettevõtjale. Tuginemata küll oletatavale tõsisele kahjule, mida oleks võidud P&G-le tekitada, väidab komisjon siiski, et tal oli põhjust karta VPS-i olukorra halvenemist, kui otsust kiiresti ei langetata.

83. Igal juhul leiab komisjon, et võttes arvesse käesoleva juhtumi asjaolusid, oli ajavahemik, mis jäeti talle P&G poolt 15. juunil väljapakutud kohustuste uurimiseks, mis lõpuks seisnesid Camelia-tegevuse võõrandamises, piisav, et ta saanuks esitada oma arvamus, omades asjast täielikku ettekujutust. Ta märgib, et liikmesriigi ametiasutused olid menetlusse tihedalt ja pidevalt kaasatud, neile saadeti toimiku tähtsamad dokumendid ja peeti kaks ametlikku ärakuulamist, ning komitee pidas esimese nõupidamise juba 27. mail 1994.

84. Lisaks ei olnud P&G lõpliku kohustuse sisu, mis seisnes selles, et ta ei omanda Camelia-tegevust, kuigi erinev 15. juuni ettepanekutest, mis nõuandekomiteele saadeti. Pärast arvamus esitamist karmistati veel ainult rakenduseeskirju. Mis puutub P&G esialgsesse lubadusse, et ta ei omanda Camelia-välist tegevust, väidab komisjon, et see oli nõuandekomitee nõupidamise ajal veel aktuaalne ning et kuna komitees arvas üksnes vähemus, et P&G peaks ka sellest tegevusest loobuma, otsustas ta enamuse arvamus kohaselt P&G-lt selle rakendamist mitte nõuda.

85. Menetlusse astuja rõhutab, et viimased tema 15. juuni 1994. aasta ettepanekutesse tehtud muudatused, mille ta pärast komitee nõupidamist vastu võttis, on põhiliselt menetluslikud ning komisjon tegi need selleks, et võtta arvesse liikmesriikide asutuste ja kolmandate isikute märkusi. Seega on komisjon nõuandekomitee arvamus täiel määral arvesse võtnud, kuigi selle arvamus ei ole talle siduv. Lisaks väidab ta, et nõuandekomitee ei ole kuidagi vaidlustanud kutsele järgnenud kokkukutsumise ajavahemikku.

Esimese Astme Kohtu hinnang

86. Esmalt tuleb meenutada, et määruse nr 4064/89 artikli 19 lõike 3 kohaselt konsulteeritakse ettevõtjate koondumist käsitleva nõuandekomiteega enne otsuste tegemist muu hulgas kõnealuse määruse artikli 8 lõike 2 alusel. Sama määruse artikli 19 lõike 5 kohaselt toimub komitee nõupidamine kõige varem 14 päeva pärast kutse

saatmist, kuigi komisjon võib erandjuhul seda ajavahemikku lühendada, et vältida tõsist kahju ühele või mitmele koondumisega seotud ettevõtjale. Lisaks sätestab määruse artikli 19 lõige 6, et komisjon „arvestab võimalikult suurel määral komitee arvamust“.

87. Käesoleval juhul on selge, et nõuandekomiteed ei kutsutud tema teiseks, 20. juuni 1994. aasta nõupidamiseks kokku neliteist päeva varem, nagu on ette nähtud määruse nr 4064/89 artikli 19 lõikes 5. Lisaks rõhutab Esimese Astme Kohus, et kuigi komisjon viitab oma murele VPS-i olukorra võimaliku halvenemise üle, kui otsust kiiresti vastu ei võeta, ei väida ta, et oleks lühendanud nõuandekomitee kokkukutsumisele järgnevat ajavahemikku selleks, et vältida tõsist kahju sellele ettevõtjale või P&G-le. Selles osas selgub ka hageja märkustest, mida ei ole vaidlustatud, et kumbki ettevõtja ei taotlenud komisjonilt haldusmenetluse käigus, et kohaldataks määruse artikli 7 lõiget 4, mille kohaselt komisjon võib erandjuhul lubada koondumise rakendamist menetluse jooksul, et vältida nimelt tõsist kahju ühele või mitmele koondumisega seotud ettevõtjale.

88. Esimese Astme Kohus leiab siiski, et isegi erakorraliste asjaolude, mis viitaksid tõsise kahju võimalusele määruse nr 4064/89 artikli 19 lõike 5 tähenduses, puudumisel nõuandekomitee kokkukutsumise tähtaja rikkumine ei saa komisjoni lõplikku otsust iseenesest õigusvastaseks muuta. Tegelikult tuleb rõhutada, et eelkirjeldatud neljateistkümnapäevane tähtaeg kujutab endast puhtalt sisemist menetluseeskirja, nagu konkurentsi piiravat tegevust ja turgu valitsevat seisundit käsitleva nõuandekomitee kokkukutsumistähtaeg, mis on sätestatud nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17 (esimene määrus asutamislepingu artiklite 85 ja 86 rakendamise kohta, EÜT 1962, 13, lk 204; EÜT eriväljaanne 08/01, lk 3, edaspidi „määrus nr 17“) artikli 10 lõikes 5, kus on samuti ette nähtud, et komiteega konsulteerimine „ei tohi toimuda enne, kui kutse väljasaatmisest on möödunud 14 päeva“. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt saab sellise eeskirja rikkumine komisjoni otsuse õigusvastaseks muuta üksnes siis, kui see rikkumine on küllalt tõsine ning on kahjustanud menetlusnormi rikkumisele viitava poole õiguslikku ja faktilist olukorda (eespool viidatud kohtuotsuse RTE vs. komisjon punkt 27). See ei ole nii, kui nõuandekomiteel on tegelikult olnud piisavalt aega, et tutvuda juhtumi oluliste teguritega, ning ta on saanud koostada oma arvamuse, omades juhtumist täielikku ettekujutust, s.t ilma, et ebatäpsused või puudujäägid oleks teda olulistest küsimustest eksitanud. Sellisel juhul ei saa kokkukutsumise tähtaja rikkumine tegelikult kuidagi mõjutada konsulteerimismenetluse tulemust ega otsuse tegemise korral lõpliku otsuse sisu.

89. Käesoleval juhul tuleb esmalt rõhutada, et nõuandekomitee ise ei ole sellele, et tema nõupidamine toimus komisjoni määratud kuupäeval ehk vähem kui neliteist päeva pärast kutse saatmist, vastuväiteid esitanud.

90. Järgmiseks leiab Esimese Astme Kohus, et ka nõuandekomitee arvamusest nähtub, et komiteel oli, hoolimata talle jäetud lühikesest ajast, võimalik täie teadmise juures otsustada P&G väljapakutud kohustuste ning järelikult ka komisjoni otsuse eelnõu üle. Tuleb rõhutada, et kuigi komitee kuulutas, et on nõus komisjoniga, kui see loeb Camelia-tegevuse loovutamist puudutavad kohustused piisavaks, et tagada koondumise kokkusobivus ühisturu ja Euroopa Majanduspiirkonnaga, avaldas ta ka arvamust, et tuleb selgitada ja rakendada teatavaid aspekte, mis puudutavad usaldusisiku määramist, lühikese loovutamistähtaja määramist, potentsiaalse ostja

omadusi, Camelia juhtimise sõltumatust kuni loovutamise elluviimiseni ning viimaks seda, et komisjon saaks potentsiaalsete ostjate omadusi eelnevalt uurida ning kohustuste täitmist kontrollida (vt eespool punkti 39). Seega on selge, et hoolimata kokkukutsumise tähtaja rikkumisest, oli nõuandekomiteel siiski piisavalt aega, et sõnastada täpsed soovitusel tingimuste kohta, mille kohaselt VPS-i Camelia-tegevuse väljapakutud loovutamine peaks tema arvates aset leidma.

91. Lisaks nendib Esimese Astme Kohus, et need komitee soovitusel Camelia-tegevuse loovutamise kohta võeti põhiosas tervikuna üle nõupidamise järel välja töötatud kohustuste lõplikku versiooni. Konkreetsemalt on otsuse põhjenduste punktis 186 esitatud kohustuste lõplikus versioonis ette nähtud, et P&G nimetab VPS-i omandamise lõpuleviimise kuupäevaks komisjoni poolt heaks kiidetud usaldusisiku, et tagada Camelia-tegevuse üleandmine elujõulisele ostjale, ning et ostja peab suutma Camelia-tegevust arendada, nii et see konkureeriks „P&G naiste hügieenitoodetega asjaomastel turgudel“ (vt eespool punkti 53). Selles osas ei saa hageja argument, mis põhineb sellel, et Camelia-tegevuse loovutamise tingimusi järelikult pärast komitee nõupidamist põhjalikult rangemaks muudeti, näidata, et komiteed oleks mõnes olulises küsimuses eksitatud. Kuna need muudatused tehti just nõuandekomitee soovitusel põhjal, et muuta rangemaks tingimusi, mille juures P&G peab selle tegevuse loovutama, ei tõenda niiviisi tehtud muudatused kaugeltki mitte seda, et komitee ei saanud oma otsust täie teadmise juures teha, vaid näitavad hoopis, et komisjon võttis komitee arvamust võimalikult suurel määral arvesse, nagu on ette nähtud määruse nr 4064/89 artikli 19 lõikes 6.

92. Mis puutub hageja argumentidesse, mille kohaselt nõuandekomitee ei saanud hinnata Camelia-välise tegevuse tegelikku tähtsust, kuna talle kokkukutsumise käigus edastatud P&G 15. juuni 1994. aasta kohustuste võtmise ettepanekus ei olnud sõnaselgelt sätestatud selle tegevuse loovutamise esialgsest kohustusest loobumine, leiab Esimese Astme Kohus, et ka neid ei saa toetada.

93. Esimese Astme Kohus möönab küll, et P&G väljapakutud kohustustes, mis edastati nõuandekomiteele, ei olnud VPS-i Camelia-välise tegevuse tulevikku sõnaselgelt kindlaks määratud ning et P&G teatas komisjonile alles 16. juuni kirjaga, s.t pärast nõuandekomitee kokkukutsumist, et kinnitab oma kavatsust see tegevus säilitada.

94. Esimese Astme Kohus nendib siiski esiteks, et ei Camelia-välise tegevuse puudutava klausli puudumine P&G poolt 15. juunil 1994 nõuandekomiteele edastatud kohustuste võtmise ettepanekutest ega asjaolu, et P&G teatas pärast nõuandekomitee kokkukutsumist komisjonile sõnaselgelt oma kavatsusest see tegevus säilitada, ei saanud takistada komiteed otsustamast, kas P&G peaks olema kohustatud Camelia-välise tegevuse loovutama. Seda tõlgendust kinnitab asjaolu, et nõuandekomitee arvamuse kohaselt leidis pärast nõupidamist üksnes tema liikmete vähemus, et „Procter & Gamble peaks olema kohustatud loovutama ka VPS Schickedanzi hügieenisidemete alase tegevuse jaemüügiettevõtjate ja teisejärguliste tootemarkide“ all (vt eespool punktist 39 nõuandekomitee arvamuse lõiget 11). Sellest järeldub, nagu nähtub ka komisjoni märkustest, mida ei ole vaidlustatud, et nõuandekomitee oli nõupidamise alguseks igal juhul teadlik P&G kavatsusest Camelia-välise tegevuse suhtes.

95. Teiseks ei ole toimiku uurimisel ilmnenu midagi, mis seaks kahtluse alla asjaolu, et nõuandekomitee käsutuses oli kogu vajalik materjal, et hinnata VPS-i Camelia-välise tegevuse tähtsust. Vastupidi, tundub, et liikmesriikide ametiasutused olid koondumiskava uurimismenetluse tihedalt ja pidevalt kaasatud ning nende esindajad nõuandekomitees said seega teisel nõupidamisel teada kõik olulised toimiku andmed, eriti selle tegevusega seotud turuosa kohta. Peale selle, et niisugune kaasamine eeldab määruse nr 4064/89 artikli 19 lõike 1 kohaselt teatiste ja menetluse jaoks oluliste dokumentide saatmist, selgub toimikust, et käesoleval juhul viibisid liikmesriikide esindajad ametlikel suulistel aruteludel, mille komisjon korraldas 25. ja 26. aprillil ning 6. mail 1994 ja mille käigus kuulati ära teatise esitajad ja kolmandad isikud, ning kogunesid esmakordselt nõuandekomitee raames 27. mail 1994, et otsustada komisjoni otsuse esimese eelnõu üle. Kuigi komitee esitas tookord oma arvamuse koondumise keelamise eelnõu alusel, ei tähenda see, et koondumise hindamisel selle algselt teatatud kujul ei oleks analüüsitud P&G poolt toona väljapakutud kohustust loovutada VPS-i Camelia-välise tegevuse, ega sel eesmärgil hinnatud selle tegevuse osatähtsust asjaomasel turul.

96. Neil tingimustel ning võttes arvesse asjaolu, et ei ole väidetud, nagu oleks nõuandekomiteele jäetud teatamata mõni oluline ja uus asjaolu Camelia-välise tegevuse osatähtsuse kohta, leiab Esimese Astme Kohus, et komitee sai P&G vajaduse kohta see tegevus loovutada oma arvamuse koostada täie teadmise juures.

97. Järelikult tuleb esimene väide põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

Teine väide, mis puudutab kolmandate isikutega P&G kohustuste üle konsulteerimise puudumist

Poolte argumentide kokkuvõte

98. Hageja väidab, et rikuti „asjaomaste konkurentidega“ konsulteerimise menetlust, rikkudes seega määruse nr 4064/89 artikli 18 lõikeid 1, 3 ja 4. Viidates Euroopa Kohtu 13. veebruari 1979. aasta otsusele (kohtuasjas 85/76: Hoffmann-La Roche vs. komisjon, EKL 1979, lk 461), väidab ta, et tal ei võimaldatud teha teatavaks oma seisukohti P&G kohustuste üle, kuna esiteks jättis komisjon talle ainult kaks tööpäeva, et P&G ettepanekute kohta märkusi teha, ning teiseks ei edastanud komisjon talle esialgse arvamuse koostamiseks P&G kohustuste lõplikku versiooni, hoolimata nende ettepanekute tulemusel tehtud muudatustest. Järelikult ei saanud ta esitada märkusi P&G poolt VPS-i Camelia-välise tegevuse omandamise tõttu tekkiva olukorra kohta, kuna kolmandatele isikutele 15. juunil 1994 saadetud P&G kohustused ei võimaldanud järeldada, et esialgne kohustus Camelia-välise tegevuse loovutamise kohta võetakse tagasi.

99. Hageja vaidlustab komisjoni argumendid, mille kohaselt saavad kolmandatest isikutest ettevõtjad tugineda ainult määruse nr 4064/89 artikli 18 lõikele 4. Tema väitel ei ole komisjoni viidatud kohtupraktika, mis puudutab kolmandate isikute menetluslike õigusi määruse nr 17 kohaldamise raames, käesoleval juhul asjakohane, kuna seal arendatud mõttekäiku ei saa määruse nr 4064/89 rakendamisele üle kanda ning kuna viidatud kohtuasjade asjaolud on teistsugused.

100. Nii või teisiti leiab hageja, et isegi eeldusel, kui määruse nr 4064/89 artiklites 1, 2 ja 3 käsitletud ettevõtjaid koheldakse teisiti, nõuab selle määruse artikli 18 lõige 4, et ta saaks komisjonile oma selgitused esitada ning teha seda täieliku teabe põhjal. Kolmandatel isikutel on õigus haldusmenetlusse kaasamisele, et nende õigustatud huve kaitsta (Esimese Astme Kohtu 15. juuli 1994. aasta otsus kohtuasjas T-17/93: *Matra Hachette vs. komisjon*, EKL 1994, lk II-595). Seda enam tuleks konkurentide õigust menetlusse astuda austada koondumiste kontrolli raames, kuna tagantjärele on koondumisele eelnevat olukorda raske taastada. Muu hulgas tuleks kolmandate isikute õiguste vähenemist, mis tuleneb kaebemenetluse puudumisest, korvata, andes neile võimaluse saada teada kõigist osaliste poolt menetluse käigus võetud kohustustest. Lisaks teavitatakse määruse nr 17 raames kaebuse esitajaid kaebuses käsitletud ettevõtjate võetud kohustustest ning komisjon teeb lõpliku otsuse alles pärast seda, kui on saanud selle kohta nende märkused (Euroopa Kohtu 17. novembri 1987. aasta otsus liidetud kohtuasjades 142/84 ja 156/84: *BAT ja Reynolds vs. komisjon*, EKL 1987, lk 4487).

101. Komisjon väidab, et määruse nr 4064/89 artikli 18 lõiked 1, 2 ja 3 käsitlevad ainult koondumisega seotud ettevõtjaid, käesoleval juhul P&G-d, GGS-i ja VPS-i, mitte selliseid kolmandatest isikutest ettevõtjaid nagu hageja, kes saab seega tugineda üksnes selle artikli lõikele 4 (Esimese Astme Kohtu 24. märtsi 1994. aasta otsus kohtuasjas T-3/93: *Air France vs. komisjon*, nn kohtuotsus „Dan Air“, EKL 1994, lk II-121, punkt 81). Lisaks on Euroopa Kohus ja Esimese Astme Kohus korduvalt rõhutanud asjaomaste ettevõtjate selgituste andmise õiguse eristamist kolmandate isikute õigustest eri konkurentsialastes menetluskordades (Euroopa Kohtu 9. juuli 1987. aasta otsus kohtuasjas 43/85: *Ancides vs. komisjon*, EKL 1987, lk 3131, eespool viidatud liidetud kohtuasjas *BAT ja Reynolds vs. komisjon*; eespool viidatud kohtuasjas *Matra Hachette vs. komisjon*). Mis puutub argumenti, mille kohaselt ei saa koondumiste kontrolli menetlust ning artiklite 85 ja 86 rakendamist kuidagi võrrelda, märgib komisjon, et nii tema poolt asutamislepingu artiklite 85, 86 ja 92–94 alusel kui ka määruse nr 4064/89 alusel tehtava kontrolli eesmärk on teineteist täiendades tagada moonutamata konkurentsisisüsteem ühisturul. Kaebemenetluse puudumise kohta koondumiste kontrolli raames väidab komisjon vastu, et tegemist on ühenduse õigusloomeorganite valikuga ning et igal juhul kohustavad määruse nr 4064/89 artikli 4 lõiked 1–3 ühenduse seisukohalt olulises koondumises osalevaid ettevõtjaid sellest teatama ja komisjoni seda teatist Euroopa Ühenduste Teatajas avaldama.

102. Käesoleval juhul leiab komisjon esiteks, et kui ta jättis Kaysersbergile P&G väljapakutud kohustuste uurimiseks ainult kaks tööpäeva, ei rikkunud ta määruse nr 4064/89 artikli 18 lõiget 4. Ta väidab, et võttes arvesse, et hageja osales kogu menetluses, teadis ta, et *Camelia* edasimüümise küsimus kujutas endast koondumiseks loa andmise põhitakistust ning P&G väljapakutud kohustused ei saanud teda üllatada. Lisaks näitab asjaolu, et hageja saatis talle oma märkused 17., mitte 20. juunil, et tal oli võimalik oma seisukoht teatavaks teha.

103. Teiseks leiab komisjon, et kui ta ei edastanud hagejale P&G kohustuste lõplikku versiooni, et too nende kohta oma märkused esitaks, ei rikkunud ta menetlusõigusi. Esiteks ei ole kolmandatel isikutel, erinevalt määruse nr 4064/89 artikli 18 lõikes 1 käsitletud ettevõtjatest, õigust kõigis koondumise uurimismenetluse staadiumides selgitusi anda. Lisaks võeti P&G lõplikes kohustustes suurel määral arvesse kolmandate isikute märkusi, eriti hageja omi, kuna esiteks muudeti *Camelia*

võõrandamise menetlustingimusi rangemaks ja teiseks rõhutasid nad kogu menetluse vältel, kui tühine oli P&G esialgse kohustuse – võõrandada VPS-i Camelia-väline tegevus – ulatus. Komisjon järeldeb sellest, et ta ei olnud kohustatud kolmandate isikutega kohustuste lõpliku versiooni üle konsulteerima, kuna ta leidis eriti nende varasemate märkuste valguses, et need kohustused hoiavad ära igasuguse turgu valitseva seisundi tekke. Vastupidine lahendus võiks muuta määruses nr 4064/89 ette nähtud tähtaegadest kinnipidamise võimatuks.

104. Menetlusse astuja leiab, et nimetatud määruse artikli 18 lõike 4 kohaselt on kolmandatel isikutel kõigest õigus saada koondumise kohta kokkuvõtlikku teavet ning komisjon ei ole kuidagi kohustatud edastama neile menetluse käigus koostatud kohustuste ettepanekuid, et nad saaksid oma märkusi esitada. Seega võimaldas komisjon kolmandatel isikutel oma seisukohta teatavaks teha suuremal määral, kui määruses nr 4064/89 sätestatud kohustused seda nõuavad. Lisaks ei ole hageja tõendanud, et kui konsulteerimismenetlust oleks teisiti läbi viidud, oleks otsuse sisu olnud teistsugune, seega ei ole menetlusnormi rikkumine tõendamist leidnud.

Esimese Astme Kohtu hinnang

105. Esmalt nendib Esimese Astme Kohus, et määruse nr 4064/89 artiklist 18, mis puudutab osaliste ja kolmandate isikute ärakuulamist, nähtub, et selliste kolmandate isikute menetluslikku seisundit nagu hageja ei saa võrrelda koondumisega seotud isikute, ettevõtjate ja nende ühenduste omaga, keda käsitletakse selle artikli kolmes esimeses lõikes. Kui asjaomase koondumisega seotud isikutel, kes on komisjonile uurimiseks esitatud koondumiskava osalised, on õigus nende sätetega ette nähtud eritagatistele, et tagada nende kaitseõiguste austamine haldusmenetluse käigus, kuulub kolmandatele isikutele selle tõttu, et neid võivad mõjutada pelgalt otsuse kõrvalmõjud, artikli 18 lõike 4 alusel üksnes õigus komisjonile selgitusi anda, tingimusel, et nad oleksid seda taotlenud ning olles põhjendanud, et nad on sellest piisavalt huvitatud (Esimese Astme Kohtu 27. aprilli 1995. aasta otsus kohtuasjas T-96/92: CCE de la Société générale des grandes sources jt vs. komisjon, EKL 1995, lk II-1213, punkt 56, ja eespool viidatud kohtuotsuse Dan Air punkt 81).

106. Seda tõlgendust toetab vastupidiselt hageja väidetule eespool viidatud otsus kohtuasjas Ancides vs. komisjon, kus leiti, et nõuetele vastavaid kolmandaid isikuid ei saa määruse nr 17 raames võrrelda asjassepuutuvate isikutega, kuna selle määruse artikli 19 lõikes 2 on sõnaselgelt ja määruse nr 4064/89 artikli 18 lõikega 4 identses sõnastuses sätestatud, et kolmandad isikud tuleb ära kuulata üksnes nende taotlusel, kui seda taotlust õigustab piisav huvi (vt ka eespool viidatud kohtuotsuse CCE de la Société générale des grandes sources jt vs. komisjon punkti 56). Asjaolu, et selles asjas ei taotlenud kolmandatest isikutest ettevõtja, et ta komisjonis toimuva menetluse käigus ära kuulataks, on ebaoluline selle otsustamisel, milliseid sätteid tuleks kohaldada kolmandate isikute suhtes määruse nr 4064/89 raames. Samuti ei saa hageja argument, mis põhineb sellel, et eespool viidatud kohtuotsustes BAT ja Reynolds vs. komisjon ning Matra Hachette vs. komisjon käsitleti kolmandate isikute juurdepääsu toimikule, kuidagi seada kahtluse alla asjaolu, et määruse nr 4064/89 raames käsitleb kolmandaid isikuid ainult artikli 18 lõige 4.

107. Järelikult ei saa hageja kui menetluse suhtes kolmas isik, tugineda samasugusele tagatistele, nagu pakutakse asjaomastele isikutele, eriti õigustele, mis antakse

viimastele artikli 18 lõigetes 1 ja 3, kus on sätestatud, et enne artikli 8 lõike 2 teise lõigu kohaselt otsuse vastu võtmist peab neil olema võimalik „igas menetluse etapis kuni nõuandekomiteega konsulteerimiseni teha teatavaks oma seisukohad nende vastu esitatud väidete kohta“ ning et komisjon „lähtub oma otsuse tegemisel ainult vastuväidetest, mille kohta osalised on saanud esitada oma märkused“.

108. Kuigi kolmandate isikute menetluslikud õigused ei ole nii suured kui asjaosalistele kaitseõiguste tagamiseks antud õigused, ei tähenda see siiski, nagu nõuetele vastavatel kolmandatel isikutel ei oleks piisava huvi tõendamise korral määruse nr 4064/89 artikli 18 lõike 4 alusel õigust selgitusi anda, kui nad on seda taotlenud. Selleks on määruse nr 2367/90 artikli 15 lõikes 1 täpsustatud, et kui kolmandad isikud, kes tõendavad piisavat huvi, taotlevad ärakuulamist vastavalt määruse nr 4064/89 artikli 18 lõikele 4, teatab „komisjon neile kirjalikult menetluse laadi ja sisu ning kehtestab seisukohtade esitamise tähtaja“. [Siin ja edaspidi on osundatud määrust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.] Artikli 15 lõike 2 kohaselt esitavad lõikes 1 osutatud kolmandad isikud „oma seisukohad kehtestatud tähtaja jooksul suuliselt või kirjalikult“. Oma suulisi märkusi võivad nad kirjalikult kinnitada. Kui piisavat huvi üles näitav kolmas isik ärakuulamist ei taotle, võib komisjon „anda [neile] võimaluse väljendada oma arvamust“ selle artikli lõike 3 kohaselt, mis ei sea talle mingit teavitamiskohustust.

109. Kõigist neist sätetest nähtub, et kolmandatest isikutest ettevõtjatel, kes koondumise osalistega konkureerivad, on õigus komisjonile taotluse korral oma selgitused esitada, et teha teatavaks oma seisukoht teatatud koondumiskava kahjulikust mõjust, mida see neile avaldab. Ent see õigus tuleb ühitada kaitseõiguste tagamisega ja määruse põhieesmärgiga, milleks on tagada kontrolli tõhusus ja määruse kohaldamisalasse kuuluvate ettevõtjate õiguskindlus (vt näiteks Esimese Astme Kohtu presidendi 2. detsembri 1994. aasta määrust kohtuasjas T-322/94 R: Union Carbide vs. komisjon, EKL 1994, lk II-1159, punkt 36).

110. Järelikult tuleb selle asjaomaste isikute ja kolmandate isikute õiguste kaitse süsteemi raames otsustada, kas käesoleval juhul on hageja menetluslike õigusi rikutud sellega, et talle ei võimaldatud oma seisukohta P&G võetud kohustuste kohta teatavaks teha. Selle kohta väidab hageja esiteks, et tal ei olnud P&G poolt 15. juunil 1994 esitatud ettepanekute kommenteerimiseks piisavalt aega ning teiseks ei konsulteeritud temaga kohustuste lõpliku versiooni üle, mille tulemusel lubati P&G-l Camelia-väline tegevus säilitada.

111. Esimese Astme Kohus nendib esmalt, nagu nähtub kohtutoimikust, et hageja oli enne, kui komisjon teda 15. juunil 1994 P&G kohustuste ettepanekust teavitas, nõuetele vastava kolmanda isikuna menetlusse tihedalt kaasatud ning pärast seda, kui ta oli määruse nr 2367/90 artikli 15 lõike 1 alusel esitanud taotluse oma selgituste esitamiseks, edastati talle P&G-le adresseeritud komisjoni vastuväited, millest nähtus, et kui P&G omandab VPS-i ja selle Camelia tootemargi, võib see viia turgu valitseva seisundi tekkimisele Saksa hügieenisidemeturul. Peale komisjonile kirjade saatmise osales hageja ka 25. ja 26. aprillil ning 6. mail 1994 toimunud ametlikel suulistel aruteludel ning rõhutas esimesel arutelul muu hulgas ohtusid, mis tulenevad Camelia omandamisest P&G poolt.

112. Järgmiseks rõhutab Esimese Astme Kohus, et just selles kontekstis, kus selgus, et Camelia-tegevuse omandamine P&G poolt on nii komisjoni kui ka hageja arvates

koondumiskavaks loa andmise peamine takistus, saatis komisjon hagejale määruse nr 2367/90 artikli 15 kohaselt 15. juunil 1994. aastal faksiga koopia kohustuse ettepaneku mittekonfidentsiaalsest versioonist, milles P&G lubas, et ei omanda VPS-i Camelia-tegevust; ühtlasi nõudis komisjon, et hageja teeks talle oma seisukoha teatavaks enne sama aasta 20. juunit. Kohtutoimikust selgub, et sama aasta 17. juuni kirjaga oli hageja võimeline esitada P&G väljapakutud kohustuse kohta olulisi märkusi, milles ta nõudis peamiselt loovutamistingimuste muutmist; osa neid märkusi, mis puudutasid potentsiaalse ostja võimsust, seda, et ostja valikuks on vaja komisjoni eelnevat luba, ning Camelia-tegevuse vahendite sõltumatuse tagamise vajadust, võeti kohustuste lõplikus versioonis sisuliselt arvesse.

113. Neil asjaoludel ning arvestades, et määruse nr 2367/90 artikli 15 lõikes 2 ei ole komisjoni määratud tähtaja osas sätestatud mingit konkreetset kohustust, leiab Esimese Astme Kohus, et üksnes asjaolust, et hagejal oli P&G poolt koondumiskavasse pakutavate muudatuste kohta märkuste esitamiseks ainult kaks tööpäeva, ei piisa käesoleval juhul näitamaks, et komisjon oleks hagejale määruse nr 4064/89 artikli 18 lõikega 4 antud selgituste esitamise õigust rikkunud. See tõlgendus on seda kohasem, et kuigi nõuetele vastavate kolmandate isikute õigustatud huvi tõttu selgitusi anda võib olla nõutav selleks piisav ajavahemik, tuleb see nõue siiski ühitada määruse nr 4064/89 üldisele mõttele omase kiire menetlemise nõudega, mis kohustab komisjoni järgima lõpliku otsuse vastuvõtmisel rangeid tähtaegu, mille järgimata jätmisel loetakse koondumine ühisturuga kokkusobivaks (vt eespool viidatud kohtuotsuse Dan Air punkti 67 ja Esimese Astme Kohtu presidendi 15. detsembri 1992. aasta määrust kohtuasjas T-96/92 R: CCE de la Société générale des grandes sources jt vs. komisjon, EKL 1992, lk II-2579, punkt 30).

114. Sellest järeldub, et etteheide, mis põhineb sellel, et hagejale P&G kohustuste ettepaneku kohta oma seisukoha teatavakstegemiseks jäetud ajavahemik oli ebapiisav, ei ole põhjendatud.

115. Mis puutub sellesse, et hagejale ei edastatud esialgse arvamuse koostamiseks P&G kohustuste lõplikku versiooni, mis koostati algse koondumiskava muutmiseks, rõhutab Esimese Astme Kohus, et selle etteheitega väidab hageja sisuliselt, et tal ei olnud võimalik esitada selgitusi Camelia-välise tegevuse omandamise kohta P&G poolt. Selle kohta tuleb nentida, et P&G kohustuste ettepanek, mis saadeti hagejale 15. juunil 1994, ei sisaldanud ühtegi sätet VPS-i Camelia-välise tegevuse kohta, ning P&G teatas komisjonile oma esialgse pakkumise (seda tegevust mitte omandada) tagasi võtmisest alles 16. juuni kirjaga, ilma et komisjon oleks hagejat sellest sõnaselgelt teavitanud.

116. Esimese Astme Kohus rõhutab siiski esiteks, et hoolimata Camelia-välise tegevuse tulevikku puudutavate sätete puudumisest P&G kohustuste ettepanekus, mis saadeti hagejale 15. juunil 1994, ei saanud hagejal sel kuupäeval olla õiguspärast ootust, et P&G jääks oma algse kohustuse juurde seda VPS-i tegevust mitte omandada või et komisjon seaks koondumiskavaks loa andmisele tingimuse, et see lubadus täidetakse.

117. Esiteks, nagu nähtub P&G-le saadetud komisjoni vastuväidete punktist 10, mille kohta hagejal paluti oma seisukoht teatavaks teha, täpsustas P&G ühemõtteliselt, et jääb selle pakkumise juurde ainult siis, kui koondumine kuulutatakse ühisturuga kokkusobivaks sellisel kujul, nagu sellest on teatud, nii et igasugused edaspidised

algmesse koondumiskavasse tehtud muudatused pidid selle P&G poolt teatamise käigus väljapakutud kohustuse asendama. Teiseks leiab Esimese Astme Kohus, et hageja ei ole esitanud mingit tõendusmaterjali, mis näitaks, et komisjon andis menetluse käigus mõista, et ta kavatses koondumiseks loa anda ainult tingimusel, et kogu VPS-i naiste hügieenivahendite alane tegevus loovutatakse. Vastupidi, selgub, et hageja ise andis komisjonile selle esialgse ettepaneku sobimatusest märku, märkides oma 31. jaanuari 1994. aasta märkustes, et „P&G pakutud muudatused ei saa nõrgestada tema turgu valitsevat seisundit Saksa hügieenisidemeturul, eriti seetõttu, et Blümia ja Femina marki toodete turuosa on kahanev ja peaaegu marginaalne“. Neist andmetest järeldub, et kui hagejale teatati 15. juunil 1994 P&G väljapakutud kohustustest, olid tema käsutuses kõik olulised andmed, et oma seisukoht esitada, ning järelikult oli tema ülesanne oma seisukoht väljapakutud kohustuste piisavuse või ebapiisavuse kohta teatavaks teha.

118. Teiseks nendib Esimese Astme Kohus, et eespool viidatud 17. juuni 1994. aasta kirjas väljendas hageja tõepoolest oma soovi, et P&G kohustuks loovutama kogu VPS-i naiste hügieenivahendite alase tegevuse ühele ostjale, et viimasel oleks piisav osakaal sellel turul tõhusalt konkureerimiseks, mis tähendab käesolevatel asjaoludel, et ta oli selle vastu, et P&G-l lubataks VPS-i Camelia-välise tegevust säilitada. Seda tõlgendust kinnitavad hageja poolt arutelu ajal tehtud märkused, mis annavad mõista, et tal oli võimalik teatavaks teha oma seisukoht vajaduse kohta, et P&G loovutaks VPS-i Camelia-tegevuse ja Camelia-välise tegevuse.

119. Seetõttu on selge, et käesoleval juhul oli hagejal võimalik teha teatavaks oma seisukoht kohustuste ulatuse ja iseloomu kohta, mida see ettevõtja tema arvates oleks pidanud võtma ning mille komisjon oleks pidanud talle tingimusteks või kohustusteks seadma, et koondumist saaks ühisturuga kokkusobivaks lugeda. Eelmainitud põhimõtteid arvesse võttes leiab Esimese Astme Kohus, et selliste nõuetelevastavate kolmandate isikute, nagu hageja, õigustatud huvi teha teatavaks oma seisukoht teatatud koondumiskava kahjulikust mõjust konkurentsile on igati kaitstud, kui, nagu käesoleval juhul, neil isikutel on võimalik kõigi neile määruse nr 4064/89 artikli 6 lõike 1 punkti c kohaselt algatatud menetluse jooksul komisjoni poolt saadetud andmete, eriti asjaomaste ettevõtjate väljapakutud kohustuste põhjal teha teatavaks oma seisukoht muudatuste kohta, mida kavatakse koondumiskavasse teha, et kõrvaldada tõsised kahtlused selle kokkusobivuses ühisturuga. Sellisel juhul on piisavalt hästi tagatud, et komisjon saaks kolmandate konkureerivate ettevõtjate esitatud kaalutlusi arvesse võtta, et hinnata koondumise seaduslikkust ühenduse õiguse seisukohalt, ning eriti selleks, et otsustada, kas asjaomaste ettevõtjate väljapakutud kohustused tunduvad talle selleks piisavad.

120. Vastupidiselt hageja väidetule, ei ole komisjon määruse nr 4064/89 artikli 18 lõike 4 alusel kohustatud teatama nõuetelevastavatele kolmandatele isikutele esialgse arvamuse koostamiseks kohustuste lõplikku versiooni, mille asjaomased ettevõtjad on endale võtnud vastuväidete põhjal, mille komisjon on esitanud muu hulgas kolmandatelt isikutelt asjaomaste ettevõtjate kohustuste ettepanekute kohta saadud märkuste tulemusel. Nagu just selgitati (vt eespool punkti 107), ei saa nõuetelevastavad kolmandad isikud samasuguseid tagatiseid nagu antakse asjaomastele isikutele, et tagada nende kaitseõigused komisjoni haldusmenetluse käigus. Täpsemalt, artikli 18 lõige 1 annab ainult asjaomastele isikutele võimaluse igas menetluse etapis kuni nõuandekomiteega konsulteerimiseni teha teatavaks oma

seisukohad nende vastu esitatud väidete kohta, eriti kui komisjon kavatses lisada oma otsusele tingimusi ja kohustusi, mis on kavandatud tagama, et asjaomased ettevõtjad täidavad oma kohustusi, nagu on sätestatud määruse nr 4064/89 artikli 8 lõikes 2. Sellest järeldub, et üksnes asjaomastel ettevõtjatel ja teistel koondumisega seotud isikutel kui seatud tingimuste põhimõtteliselt ainsatel adressaatidel peab olema võimalik teha teatavaks oma seisukohad nende võetud kohustuste vastu esitatud väidete kohta, et nad saaksid teha sinna vajaduse korral vajalikud parandused ning tagada oma õiguste kaitse.

121. Ei saa nõustuda ka hageja argumendiga, mille kohaselt nõuetele vastavaid kolmandaid isikuid peaks teavitatama komisjoni ja asjaomaste ettevõtjate vahel alustatud läbirääkimiste tulemustest samuti nagu määruse nr 17 artikli 3 lõikes 2 käsitletud kaebuse esitajaid. Selles osas tuleb meenutada, et eespool viidatud kohtuotsuses BAT ja Reynolds vs. komisjon, millele hageja tugineb, leidis Euroopa Kohus, et kaebuse esitajate õigused on igati kaitstud, kui neid on kirja teel, mis on saadetud neile vastavalt komisjoni 25. juuli 1963. aasta määruse nr 99/63/EMÜ (nõukogu määruse nr 17 artikli 19 lõigetes 1 ja 2 ettenähtud ärakuulamise kohta) (EÜT L 127, lk 2268, edaspidi „määrus nr 99/63“) artikli 19 lõigetele 1 ja 2, teavitatud läbirääkimiste tulemusest, millega komisjon kavatses nende kaebuste menetlemise lõpetada, et nad saaksid vajaduse korral oma lisamärkused esitada. Esimese Astme Kohus rõhutab, et käesoleval juhul oli hagejale tema seisukoha esitamiseks saadetud kohustuste versioon komisjoni arvates piisav, et kaaluda kava kokkusobivaks tunnistamist, ning selle tulemusel tehtud paranduste eesmärk oli just nimelt kolmandate isikute ja nõuandekomitee täiendavate märkuste arvessevõtmine. Seega ei näita hageja argument, mis põhineb eespool viidatud kohtuotsusel BAT ja Reynolds vs. komisjon, et komisjon oleks tema menetluslikke õigusi rikkunud. Lisaks leiab Esimese Astme Kohus igal juhul, et kuna määruses nr 4064/89 ei ole kehtestatud mingit kaebemenetlust asutamislepingu eeskirjade rikkumise tuvastamiseks, ei saa käesoleval juhul leida mingit analoogiat kolmandate isikute õiguste ja määruse nr 17 raames kaebuse esitajate õiguste vahel ega *a fortiori* määruse nr 2367/90 artikli 15 ja määruse nr 99/63 artikli 6 sätete vahel.

122. Kõigest eeltoodust järeldub, et hageja ei saa tugineda sellele, nagu oleks tema selgituste esitamise õigust vastavalt määruse nr 4064/89 artikli 18 lõikele 4 rikutud.

123. Järelikult tuleb teine väide tagasi lükata.

Kolmas väide, mis puudutab teatisesse oluliste muudatuste tegemist

Poolte argumentide kokkuvõte

124. Hageja väidab, et lubades P&G-l asendada oma esialgne kohustus, mis puudutas Camelia-välist tegevust, kohustusega mitte omandada kontrolli VPS-i Camelia-tegevuse üle, rikkus komisjon määruse nr 4064/89 artikleid 6 ja 8 ning määruse nr 2367/90 I jagu, mis puudutab teatamist. Tegemist on teatise olulise muudatusega, kuna hageja väitel oli P&G esialgne VPS-i Camelia-välist tegevust puudutav kohustus teatise lahutamatu osa samamoodi nagu kohustus mitte omandada kontrolli VPS-i mähkmealase tegevuse üle. Lisaks vastas sellele muudatusele põhjalik muutus P&G strateegias, mis võimaldas tal suunata koondumise pehmepaberi sektorisse,

säilitades samas märkimisväärse turuosa naiste hügieenivahendite sektoris. Sellest järeldab hageja, et komisjon oleks pidanud P&G esitatud teatise muudatused tagasi lükkama ja nõudma uut teatist, mille kohaselt loovutataks üksnes Camelia-tegevus, vastavalt määruse artiklile 6, mis kohustab koondumist uurima sellisel kujul, nagu sellest on teatatud.

125. Komisjon väidab, et ta otsustas ise, et ei kohusta P&G-d Camelia-välist tegevust edasi müüma, seega ei ole P&G oma koondumise tingimusi esialgsetest kohustustest taganedes muutnud. Ta väidab, et määruse nr 4064/89 artikli 8 lõike 2 alusel võib ta seada üksnes tingimusi ja kohustusi, mis on koondumise loa andmiseks rangelt vajalikud, ning et tal ei ole õigust seada tingimuseks ettevõtja esialgset kohustust, kui see ei osutu hilisemaid ja tõsisemaid kohustusi arvesse võttes vajalikuks. See lahendus on käesoleval juhul seda õigustatum, et komisjon on kogu menetluse vältel kinnitanud, et P&G esialgne Camelia-välist tegevust puudutav kohustus ei lahenda konkurentsiprobleemi asjaomasel turul ning et konkurendid, sh hageja, on ise rõhutanud selle kohustuse väga väikest ulatust.

126. Menetluse astuja väidab, et teatis puudutas kogu VPS-i naiste hügieenivahendite alase tegevuse omandamist P&G poolt ning sisaldas kogu vajalikku teavet nii Camelia-tegevuse kui ka Camelia-välise tegevuse kohta. Lisaks on koondumise raames selge vahe „naiste hügieenivahendite“ alase tegevuse ja „laste hügieenivahendite“ alase tegevuse vahel, kuna viimane usaldati eraldi juriidilisele isikule enne, kui müük oli lõppenud. Muu hulgas kehtis teatises sisaldunud pakkumisele, et P&G ei omanda kontrolli Camelia-välise tegevuse üle, selge edasilükkav tingimus, et määruse nr 4064/89 artikli 6 lõike 1 punkti b alusel tuleb vastu võtta otsus, millega antakse koondumiseks luba, järelikult oleks see pakkumine muutunud sama määruse artikli 6 lõike 1 punkti c kohase menetluse algatamise korral kehtetuks, nagu kinnitas kiri, mille ta saatis komisjonile 16. juunil 1994.

Esimese Astme Kohtu hinnang

127. Tuleb rõhutada, et määruse nr 4064/89 raames kujutab menetluse algatamine artikli 6 lõike 1 punkti c alusel endast muu hulgas asjaomaste ettevõtjate võimalust algset koondumiskava muuta, et hajutada komisjoni tõsiseid kahtlusi koondumise kokkusobivuses ühisturuga. Seoses sellega meenutab Esimese Astme Kohus, et sellega asjaomastele ettevõtjatele antud võimalus teha teatatud kavasse muudatusi on sõnaselgelt ette nähtud määruse artikli 8 lõikes 2, mis sätestab esiteks, et komisjon teeb otsuse, mis kuulutab koondumise ühisturuga kokkusobivaks, kui ta „leiab, et pärast asjaomaste ettevõtjate võimalikku ümberkujundamist vastab teatatud koondumine artikli 2 lõikes 2 sätestatud kriteeriumile“; ning teiseks, et ta „võib lisada oma otsusele tingimusi ja kohustusi, mis on kavandatud tagama, et asjaomased ettevõtjad täidavad komisjoni ees võetud kohustusi, pidades silmas esialgses koondumiskavas tehtavaid muudatusi“.

128. Sellest järeldub, et määruse nr 4064/89 artiklit 6, mille kohaselt komisjon „vaatab teatise läbi“, eriti selleks, et teha kindlaks, kas teatatud koondumise kokkusobivuses ühisturuga tekib tõsiseid kahtlusi, ei saa tõlgendada nii, nagu hageja sisuliselt väitis, nimelt nagu kohustaks see komisjoni keelduma muudatustest, mida asjaomased ettevõtjad teatatud koondumiskavasse teevad, ja nõudma uut teatist.

129. Selles osas ei saa hageja argument, mille kohaselt P&G taandumine oma kohustusest, mille nad lubasid endale võtta koondumisest teatamise ajal, nimelt mitte omandada kontrolli Camelia-välise tegevuse üle, muudab teatist oluliselt, kuidagi näidata, nagu oleks komisjon rikkunud määruse nr 4064/89 artikleid 6 ja 8 ning määruse nr 2367/90 I jagu.

130. Esmalt tuleb rõhutada, et teatisesse tehtud muudatuse väidetav olulisus on iseenesest asjakohatu, kuna sellise võimalusega on selgelt arvestatud määruse nr 2367/90 I jaos, mille hulgas on artikli 3 lõikes 2 sätestatud, et „komisjonile tuleb vabatahtlikult ja viivitamatult teatada teatises sisalduvate asjaolude olulistest muudatustest, millest pooled on või peaksid olema teadlikud“.

131. Lisaks leiab Esimese Astme Kohus käesoleval juhul, et P&G poolt teatises väljapakutud kohustus, mis puudutab VPS-i Camelia-välise tegevust, ei kujuta endast teatatud koondumiskava juurde lahutamatu kuuluvat tingimust, erinevalt VPS-i mähkmesektorit puudutavast kohustusest. Nagu nähtub nii otsusest kui ka P&G-le saadetud vastuväidetest, ei kuulunud see kohustuse võtmise ettepanek ei poolte vahel sõlmitud omandamislepingutesse ega olnud seda hakatud veel täitma, erinevalt kohustusest mitte omandada VPS-i mähkmesektorit, vaid see kujutas endast hoopis P&G ühepoolset pakkumist, mida täiendas poolte lisakokkulepe, mis sisaldas üksnes selle tegevuse määratlust ja selle võõrandamise võimalikke tingimusi. Peale selle meenutab Esimese Astme Kohus, et kui määruse nr 4064/89 artikli 6 lõike 1 punkti c kohaselt menetlus algatati, täpsustati sõnaselgelt, et selle kohustuse võtmise ettepaneku juurde jäädakse ainult siis, kui luba antakse koondumiseks sellisel kujul, nagu sellest teatati.

132. Viimaks rõhutab Esimese Astme Kohus, et hageja ei ole esitanud mingit tõendusmaterjali, mis võiks kahtluse alla seada asjaolu, et kava uurimise käigus selle teatises esitatud kujul olid komisjoni käsutuses kõik vajalikud andmed Camelia-välise tegevuse kohta, et hinnata eriti selle tegevuse turuosade osatähtsust ja teha kindlaks, kas niiviisi väljapakutud algne kohustus on piisav, et vältida P&G sattumist turgu valitsevasse seisundisse asjaomastel turgudel. Seoses sellega tuleb toonitada, et P&G esitas komisjonile 14. veebruari 1994. aasta kirjas täpsed andmed selle tegevuse turuosa kohta ning oma P&G-le esitatud vastuväidetes teatatud kava kohta arvestas komisjon selle tegevuse osatähtsust turul. Sellest järeldub, et kõigest ühe võõrandatava tegevuse teisega asendamise ja väljapakutud kohustuste muutmise tulemusel ei muutunud objektiivsed andmed nende tegevuste osatähtsuse kohta, mille komisjon oli saanud teatamise raames ja koondumiskava uurimismenetluse vältel.

133. Mis puutub argumenti, mille kohaselt P&G kohustuste asendamine teistega kujutab endast tööstuslikust vaatepunktist olulist muudatust, leiab Esimese Astme Kohus, et see on käesoleva väite raames asjakohatu, kuna kõigi asjaomaste ettevõtjate poolt vastavalt määruse nr 4064/89 artikli 8 lõikele 2 koondumiskavasse tehtud muudatuste eesmärk on võimaldada koondumise majandusliku mõju muutmist, et seda ühisturuga kokkusobivaks muuta. Küsimus, kas komisjon tegi esialgsesse koondumiskavasse sel viisil tehtud muudatustega nõustudes ilmseid hindamisvigu, kuna ta väidetavalt alahindas Camelia-välise tegevuse turuosa, sõltub üksnes otsuse seaduslikkuse sisulise hindamise tulemustest.

134. Kõigist neist kaalutlustest järeldub, et kolmas väide tuleb tagasi lükata.

Neljas väide, mis puudutab piisava ja mõistliku tähtaja andmata jätmist

Poolte argumentide kokkuvõte

135. Hageja väidab, et komisjon ei jätnud enne otsuse vastuvõtmist piisavat ja mõistlikku ajavahemikku ning seega rikkus ta ühenduse õiguse üldpõhimõtteid ja määruse nr 4064/89 artikli 10 lõiget 4 koosmõjus määruse nr 2367/90 artikliga 9.

136. Esiteks heidab hageja komisjonile ette, et see nõustus P&G väljapakutud kohustusega, hoolimata nende hilinenud esitamisest. Viidates kohtujurist Warneri ettepanekule liidetud kohtuasjades, milles tehti Euroopa Kohtu 6. märtsi 1974. aasta otsus (liidetud kohtuasjades 6/73 ja 7/73: Istituto chemioterapico italiano ja Commercial Solvents vs. komisjon, EKL 1974, lk 223), väidab ta, et komisjon peab koondumiste kontrolli menetluses andma tähtajad vastavalt proportsionaalsuse, kasuliku mõju ja võistlevuse põhimõttega. Käesoleval juhul oli P&G-le uute kohustuste võtmiseks jäetud ajavahemik ebaproportsionaalne võrreldes sellega, mis jäeti kolmandatele isikutele ja nõuandekomiteele märkuste esitamiseks. Tegelikult lubas komisjon P&G-l võtta uusi kohustusi praktiliselt määruses nr 4064/89 ette nähtud neljakuulise tähtaja lõpul, 15. juunil, seejärel 20. juunil 1994, samas kui kolmandatele isikutele jäeti P&G ettepanekute kommenteerimiseks ainult kaks päeva. Pealegi on komisjon ise tunnistanud, võttes vastu 21. detsembri 1994. aasta määruse (EÜ) nr 3384/94 (nõukogu määruses nr 4064/89 ettenähtud teatiste, tähtaegade ja ärakuulamiste kohta) (EÜT 1994, L 377, lk 1, edaspidi „määrus nr 3384/94“), et ajavahemik, mille jooksul P&G nõudis väljapakutud kohustuste uurimist, kujutas endast kuritarvitust.

137. Teiseks väidab hageja, et kui komisjon ei lükanud P&G poolt hilinenult võetud kohustusi tagasi, ei oleks ta vähemalt tohtinud lõpliku otsuse tegemise kuupäeva 1994. aasta 27. juunilt 21. juunile tuua. Komisjoni järgitud menetlus oli seda põhjendamatum, et võttes arvesse asjaolusid, mille eest P&G oli vastutav, oleks komisjon pidanud määruse nr 4064/89 artikli 10 lõike 4 kohaselt selle artikli lõikes 3 sätestatud neljakuulise tähtaja peatama, et saada võetud kohustuste kohta täiendavat teavet või määrama nende üle uurimise.

138. Komisjon väidab, et P&G pakkus talle vaidlusaluste kohustuste võtmist 10. juunil 1994 ehk seitseteist päeva enne otsuse vastuvõtmise seadusliku tähtaja lõppu. Seega ei olnud komisjoni väitel mingit olulist põhjust neid ettepanekuid omal algatusel tagasi lükata, seda enam, et ei määrus nr 4064/89 ega asjaolude toimumise ajal kehtinud rakendusmäärus nr 2367/90 ei sätesta kohustuste võtmise pakkumiste tegemiseks tähtaega. Samuti ei saanud ta sellist tähtaega ennetavalt kohaldada, rikkumata P&G õiguspäraseid ootusi. Lisaks arvab komisjon, et määruse nr 4064/89 artikli 10 lõike 4 sätteid ei saanud käesoleval juhul kohaldada, kuna ta leidis, et tema käsutuses on kõik otsuse vastuvõtmiseks vajalikud andmed ning seega oli ta kohustatud otsuse tegema, kuna artikli 6 lõike 1 punktis c mainitud tõsised kahtlused olid kõrvaldatud.

139. Menetlusse astuja ühineb põhiosas komisjoni argumentidega.

Esimese Astme Kohtu hinnang

140. Esiteks, mis puutub P&G kohustuste hilinenud esitamisse, rõhutab Esimese Astme Kohus, et ei määrus nr 4064/89 ega tollal kehtinud rakendusmäärus nr 2367/90 ei sea asjaomastele ettevõtjatele antud võimalust teha koondumiskava muutmiseks kohustuste võtmise ettepanekuid sõltuvusse eelnevalt kindlaks määratud tähtaegadest. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb aga vaidlustatud õigusakti õiguspärast hinnata õigusakti vastuvõtmise ajal eksisteerinud õiguslike ja faktiliste asjaolude alusel (vt Euroopa Kohtu 7. veebruari 1979. aasta otsust liidetud kohtuasjades 15/76 ja 16/76: Prantsusmaa vs. komisjon, EKL 1979, lk 321, punkt 7, ja Esimese Astme Kohtu 22. oktoobri 1996. aasta otsust liidetud kohtuasjades T-79/95 ja T-80/95: SNCF ja British Railways vs. komisjon, EKL 1996, lk II-1491, punkt 48, ja 22. jaanuari 1997. aasta otsust kohtuasjas T-115/94: Opel Austria vs. nõukogu, EKL 1997, lk II-39, punkt 87). Sellest järeldub, et argument, mille kohaselt tuleb hilisema määruse nr 3384/94 sätete kohaselt tunnistada, et P&G tegi oma kohustuste võtmise ettepanekud hilinenult, on kasutuskõlbmatu näitamaks, nagu oleks komisjon pidanud asjaomaste ettevõtjate poolt algsesse koondumiskavasse tehtud muudatused tagasi lükkama.

141. Mis puutub argumenti, mille kohaselt olid eri menetlusosalistele jäetud tähtajad ebaproportsionaalsed, tuleb esmalt rõhutada, et P&G esitas komisjonile oma kohustuste ettepanekud 10. juunil 1994 ehk seitseteist päeva enne määruse nr 4064/89 artikli 10 lõikes 3 sätestatud otsuse vastuvõtmise seaduslikku tähtaega, mille arvutamise üksikasju täpsustati määruse nr 2367/90 II jaos. Võttes arvesse asjaolu, et kõnealused kohustused, mille sisu oli Camelia-tegevuse võõrandamine kolmandale isikule, vastasid kavandatud koondumiseks loa andmise menetluse käigus komisjoni poolt esitatud põhinõudmisele, leiab Esimese Astme Kohus, et komisjon ei saanud nende kohustuste uurimisest keelduda, kuna määrustes nr 4064/89 ja nr 2367/90 puuduvad konkreetset sätteid tähtaegade kohta, mille jooksul asjaomased ettevõtjad võivad algse koondumiskava muutmiseks kohustusi välja pakkuda.

142. Lisaks tuleb meenutada, et nagu käesoleva hagi kahe esimese väite uurimise käigus tuvastati, oli nõuandekomiteel võimalik esitada oma arvamus täie teadmise juures muudetud koondumiskavast ning hagejal oli võimalik oma seisukoht P&G väljapakutud kohustuste üle teatavaks teha, nii et neile käesoleval juhul jäetud tähtaega ei saa pidada ebapiisavaks.

143. Sellest järeldub, et ei ole tõendatud, nagu oleks komisjon käesoleva kohtuasja tehioledes ületanud määra, mis on asjakohane ja vajalik taotletava eesmärgi saavutamiseks, milleks on määruse nr 4064/89 raames tagada kontrolli tõhusus ja asjaomaste ettevõtjate õiguskindlus ning selle huvides rangeid tähtaegu järgida (vt määruse punkti 30 eespool viidatud kohtuasjas CCE de la Société générale des grandes sources jt vs. komisjon).

144. Teiseks, mis puutub etteheidetesse nende ajavahemike kohta, mille jooksul komisjon vaidlusaluse otsuse vastu võttis, meenutab Esimese Astme Kohus, et määruse nr 4064/89 artikli 10 lõikes 2 on sätestatud, et „artikli 8 lõikele 2 vastavad otsused teatatud koondumiste kohta tehakse kohe, kui selgub, et artikli 6 lõike 1 punktis c osutatud tõsised kahtlused on kõrvaldatud, eelkõige asjaomaste ettevõtjate ümberkujunduste tulemusel, ning hiljemalt lõikes 3 sätestatud tähtajaks“, s.t kuni nelja kuu jooksul alates menetluse algatamisest. Lisaks on määruse artikli 10 lõikes 4 sätestatud, et „lõikes 3 sätestatud tähtaeg peatatakse erandkorras juhul, kui asjaolude tõttu, mille eest vastutab üks koondumisega seotud ettevõtjatest, on komisjon pidanud

taotlema teavet artiklile 11 vastava otsusega või määrama uurimise artiklile 13 vastava otsusega“. Määruse nr 2367/90 artiklis 9 on täpsustatud artikli 10 lõikes 4 käsitletud konkreetset juhud ja tähtaja peatamise tingimused.

145. Neist sätetest nähtub, et tähtaja peatamise määruse saab anda ainult siis, kui komisjon leiab, et tema käsutuses ei ole kõiki otsuse vastuvõtmiseks vajalikke andmeid. Kuna käesoleval juhul arvas komisjon talle selleks antud kaalutusõiguse raames, et kõik otsuse tegemiseks vajalikud andmed on tema käsutuses, leiab Esimese Astme Kohus, et ta ei saanud määruse nr 4064/89 artikli 10 lõiget 4 rikkumata talle ettenähtud neljakuist tähtaega peatada üksnes põhjusel, et P&G pakkus väidetavalt oma kohustused välja hilinemisega, vaid oli hoopis kohustatud oma otsuse vastu võtma niipea, kui talle tundus, et koondumise osas on tõsised kahtlused kõrvaldatud. Neil asjaoludel ei saa hageja argumenti, mille kohaselt komisjon oleks pidanud määruse nr 4064/89 artikli 10 lõikes 3 sätestatud tähtaja peatama või ei oleks vähemalt tohtinud oma otsust vastu võtta kuus päeva enne selle tähtaja lõppu, vastu võtta.

146. Kõigest eelnevast järeldub, et neljas väide tuleb tagasi lükata.

Viies väide, mis puudutab otsuse põhjendamatus

Poolte argumentide kokkuvõte

147. Hageja leiab, et jättes oma otsuses esitamata põhjused, mille tõttu ta nõustus P&G esialgsete, VPS-i Camelia-välise tegevuse loovutamise kohustuste asendamise Camelia-tegevuse loovutamise kohustustega, rikkus komisjon EÜ asutamislepingu artiklit 190. Lisaks ei sisalda otsus mingit Camelia-välise tegevuse P&G-poolse omandamise mõjude majandusanalüüsi, mis tuleneb hageja arvates sellest, et komisjon eiras andmeid Saksa turu kohta selles osas, mis puudutab jaemüügiettevõtjate tootemarke.

148. Komisjon meenutab, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt (Euroopa Kohtu 15. juuli 1970. aasta otsus kohtuasjas 41/69: ACF Chemiefarma vs. komisjon, EKL 1970, lk 661; Esimese Astme Kohtu 24. jaanuari 1992. aasta otsus kohtuasjas T-44/90: La Cinq vs. komisjon, EKL 1992, lk II-1) ei pea ta arutama kõiki faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, mida mõni asjaosaline või koguni kolmas isik haldusmenetluse käigus on käsitlenud, vaid piisab, kui ta esitab faktilised asjaolud ja õiguslikud kaalutlused, mis on otsuse seisukohast määrava tähtsusega. Käesoleval juhul rõhutas ta kogu menetluse jooksul P&G algsete kohustuste piiratud ulatust ja ebatulemuslikkust ning teiseks esitas ta oma otsuses põhjused, miks Camelia loovutamist puudutavad kohustused tundusid talle vajaliku ja piisavana, et koondumine ei oleks ühisturuga kokkusobimatu.

149. Menetlusse astuja leiab, et komisjon on oma otsuse punktis 187 asjakohaselt esitanud põhjused, miks ta ei arvanud, et P&G-lt oleks vaja nõuda, et ta loobuks lisaks Camelia-tegevusele ka Camelia-välisest tegevusest.

Esimese Astme Kohtu hinnang

150. Etteheite kohta, mis puudutab P&G väljapakutud kohustuste üksteisega asendamise põhjendamatu, tuleb esiteks sedastada, et kuigi komisjon peab väljakujunenud kohtupraktika kohaselt vastavalt asutamislepingu artiklile 190 oma otsuseid põhjendama, mainides faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, millest tuleneb meetme õiguslik alus, ning kaalutlusi, mis viisid otsuse tegemiseni, ei ole nõutav, et ta arutaks kõiki faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, mida mõni asjaosaline haldusmenetluse käigus on tõstatanud (vt Esimese Astme Kohtu 19. mai 1994. aasta otsust kohtuasjas T-2/93: Air France vs. komisjon, nn „TAT-kohtuotsus“, EKL 1994, lk II-323, punkt 92). Lisaks ei tule akti põhjenduste vastavust asutamislepingu artikli 190 nõuetele hinnata mitte üksnes akti sõnastuse, vaid ka selle konteksti ja kõigi asjaomast valdkonda reguleerivate õigusnormide põhjal (vt Euroopa Kohtu 29. veebruari 1996. aasta otsust kohtuasjas C-56/93: Belgia vs. komisjon, EKL 1996, lk I-723, punkt 86, ja eespool viidatud kohtuotsuse Skibsvearftsforeningen jt vs. komisjon punkti 230).

151. Käesoleval juhul leiab Esimese Astme Kohus, et otsuse põhjendusest ilmnevad selgelt põhjused, mille tõttu komisjon leidis, et VPS-i Camelia-välise tegevuse omandamine P&G poolt ei saa P&G-d Saksamaal turgu valitsevasse seisundisse viia või tema turgu valitsevat seisundit Hispaanias tugevdada, nii et P&G väljapakutud kohustus loovutata Camelia-tegevus tundus talle olevat piisav, et koondumise saaks ühisturuga kokkusobivaks kuulutada.

152. Tuleb rõhutada, et oma otsuse punktis 187 (vt eespool punkti 54) esitas komisjon pärast P&G loovutatavate tootemarkide väljavahetamisest teada saamist tabelina hügieenisidemeturu koondumisjärgse struktuuri Saksamaal ja Hispaanias, võttes arvesse VPS-i Camelia-välise tegevuse omandamist P&G poolt ja Camelia võõrandamist kolmandale isikule. Selle põhjal järeldas ta, et isegi kui P&G suurendab oma turuosa Saksa turul 6,9% võrra, saavutades 43,2% (väärtuselt) turuosa, tuleneb see suurenemine eeldatavalt ainult VPS-i Camelia-välise tegevuse (s.t madalama klassi kaubamärgid) omandamisest, samas kui tema tootemark Always konkureerib kahe oluliselt kõrgema klassi hügieenisidemete – Camelia ja Johnson & Johnsoni – tootjaga, kellest esimese turuosa on 24,5% ja teise oma 13,4%. Neil asjaoludel ning olles ka rõhutanud, et Hispaanias suureneb P&G turuosa ainult 0,1% võrra, järeldas komisjon, et „kohustused, mille P&G pakkus välja VPS-i Camelia kaubamärgiga naiste hügieenitoodetega seotud tegevuse osas, on piisavad, et takistada turgu valitseva seisundi teket või tugevnemist Saksamaal ja Hispaania turul või ka mujal Euroopa Majanduspiirkonnas“ (otsuse punkt 187), mis on tema otsusele piisav põhjendus.

153. Lisaks, kuna kõiki selle otsuse osi tuleb lugeda teiste osade valguses (Esimese Astme Kohtu 6. aprilli 1995. aasta otsus kohtuasjas T-150/89: Martinelli vs. komisjon, EKL 1995, lk II-1165, punkt 66), on komisjoni arutluskäik, mille kohaselt takistab Camelia võõrandamine ja seega ühtede kohustuste teistega asendamine P&G-l Saksamaal turgu valitsevat seisundit saavutada, loogiline järeldus tema otsuse punktides 43, 44, 92, 114 ja 125 esitatud hinnangust, millest nähtub, et ettevõtjate võimsuse turul määrab asjaolu, et nende valduses on tuntud kõrgema klassi toodete tootemark, mida nad arendavad, samas kui teisejärguliste ja jaemüügi-ettevõtjate tootemarkide konkurents on piiratud.

154. Viimaks, nagu kohtutoimikust selgub, rõhutas hageja ise komisjoni menetluse ajal VPS-i Camelia-välise tegevuse, s.t Blümia ja Femina tootemarkide väikest

osatahtsust, märkides, et „Femina tootemarki turustab Schickedanz Saksamaal ainult väga piiratud klientuurile“ või et „võttes arvesse Blümia olukorda turul, näib selle margi langus olevat vältimatu“ (hageja 24. jaanuari 1994. aasta kiri komisjonile).

155. Selles kontekstis leiab Esimese Astme Kohus, et otsuse põhjendustes on selgelt ja ühemõtteliselt esitatud põhjused, miks komisjon arvas, et VPS-i Camelia-tegevuse võõrandamisest üksi piisab, et koondumise saaks ühisturuga kokkusobivaks kuulutada, ilma et oleks vaja, et P&G võõrandaks ka Camelia-välise tegevuse.

156. Etteheite kohta, mis puudutab seda, et otsuses ei analüüsitud kuidagi P&G poolt VPS-i Camelia-välise tegevuse omandamise mõju, sedastab Esimese Astme Kohus, et määruse nr 4064/89 artikli 2 lõikest 2 ilmneb, et komisjon on kohustatud koondumise ühisturuga kokkusobivaks kuulutama, kui on täidetud kaks tingimust, millest esimene on, et koondumine ei tekitaks ega tugevdaks turgu valitsevat seisundit, ning teine on, et konkurents ei oleks turul sellise seisundi tekkimise või tugevnemise tõttu märkimisväärselt takistatud. Kui turgu valitsev seisund ei teki ega tugevne, tuleb koondumiseks luba anda, ilma et koondumise mõju tõhusale konkurentsile oleks vaja uurida (eespool viidatud TAT-kohtuotsuse punkt 79). Neil asjaoludel leiab Esimese Astme Kohus, et kuna käesoleval juhul on komisjon piisavalt põhjendanud, miks ta leidis, et Camelia-välise tegevuse omandamine P&G poolt ei vii Saksamaal turgu valitseva seisundi tekkele või selle seisundi tugevnemisele Hispaanias, ei saa talle ette heita põhjendamatus selle omandamise teiste mõjude uurimise osas asjaomastel turgudel.

157. Mis puutub argumenti, mille kohaselt komisjon eiras andmeid Saksa turu kohta selles osas, mis puudutab jaemüügiettevõtjate tootemarke, tuleb rõhutada, et sellega heidab hageja komisjonile sisuliselt ette, et see alahindas nende toodete turuosa, mida VPS valmistab jaemüügiettevõtjate kaubamärkide all, ega põhjendanud seega nende arvesse võtmata jätmist üldises P&G poolt koondumise tulemusel omandatud turuosade hinnangus.

158. Selles osas tuleb täpsustada, et otsuse punktis 187 toodud tabelist selgub, et 6,9%, mis komisjoni väitel vastab P&G turuosa suurenemisele Saksa turul koondumise tulemusel, puudutab ainult VPS-i teisejärgulisi tootemarke Blümia ja Femina ega hõlma VPS-i poolt alltöövõtjana jaemüügiettevõtjatele valmistavate toodete turuosa, kuna jaemüügiettevõtjate tootemarkide turuosi vaadeldi tervikuna, et hinnata konkurentsi, mida jaemüügiettevõtjad pakuvad sellistele tootjatele nagu P&G.

159. Siiski leiab Esimese Astme Kohus, et käesoleval juhul ei tähenda VPS-i poolt alltöövõtjana valmistatavate ja jaemüügiettevõtja kaubamärkide all müüdavate toodete turuosa hõlmamata jätmine VPS-i koguturuosas, et otsus oleks puudulikult põhjendatud. Tegelikult võib nende toodete turuosad põhimõtteliselt omistada üksnes jaemüügiettevõtjatele, kuna viimased müüvad neid turul omaenda kaubamärkide all, ning konkureerivad seega tootjate kaubamärkide all müüdavate toodete läbimüügiga. Nimetatud asjaoludel oleks komisjon ainult siis, kui ta oleks arvanud menetluse käigus saadud andmete põhjal, et VPS valmistab neid tooteid Saksa turule suures koguses, pidanud selgitama, miks ta seda turuosa P&G saavutatud seisundi hindamisel arvesse ei võtnud, arvestades sellise teguri võimalikku mõju koondumise tagajärjel tekkinud tegeliku võimsuse hindamisele (vt eespool punkte 174 ja 175). Kuna käesoleval juhul leidis ta, et see konkreetne VPS-i turuosa on väike, ei saa järeldada, et otsus oleks põhjendamatu. Küsimus, kas komisjon siiski alahindas

jaemüügiettevõtjate kaubamärkide all müüdavate VPS-i toodete turuosa, nagu väidab hageja, kuulub vaidlustatud otsuse sisu, mitte selle põhjendatus hindamise alla.

160. Igal juhul leiab Esimese Astme Kohus, nagu nähtub käesolevast hagist, et hagejal on olnud täiesti võimalik vaidlustada komisjoni sisulist hinnangut nende VPS-i toodete turuosa suhtes, mida müüakse jaemüügiettevõtjate kaubamärkide all, ning sellest tulenevalt ka seisundit, mille P&G koondumise tulemusel saavutab.

161. Järelikult tuleb põhjendamatus puudutav väide tagasi lükata.

Kuues väide, mis puudutab ilmseid hindamisvigu

162. See väide jaguneb kolme ossa. Esimeses osas väidab hageja, et komisjon hindas ekslikult seda, millised tagajärjed on VPS-i Camelia-välise tegevuse omandamisel P&G poolt Saksa hügieenisidemeturule. Teises ja kolmandas osas väidab ta, et komisjon ei arvestanud õigesti lubatud koondumise mõju vastavalt tualett- ja majapidamisepaberite ning mähkmeturule. Ta järeldab sellest, et otsus tuleb tühistada asutamislepingu ja määruse nr 4064/89, eriti selle artiklite 2 ja 8 rikkumise tõttu.

Esimene osa: ekslik hinnang VPS-i Camelia-välise tegevuse omandamise tagajärgedele hügieenisidemeturul

- Poolte argumentide kokkuvõte

163. Hageja väidab, et koondumise tulemusena tugevneb P&G valitsev seisund Saksa hügieenisidemeturul, nii et otsus tuleb määruse nr 4064/89 artikli 2 lõigete 1 ja 3 ja artikli 8 rikkumise tõttu tühistada.

164. Esiteks alahindas komisjon VPS-i Camelia-välise tegevuse osatähtsust ning sellest tulenevalt seisundit, mille P&G saavutab Saksa hügieenisidemeturul koondumise tagajärjel, kuna komisjon ei võtnud arvesse nende toodete turuosa, mida valmistab VPS ja mida müüakse jaemüügiettevõtjate kaubamärkide all. Hageja väitel on VPS-i osa jaemüügiettevõtjate kaubamärkide all müüdavate toodete segmendis aga 60%. Seda hinnangut kinnitavad käesoleva kohtuasja raames komisjoni esitatud andmed, millest selgus, et jaemüügiettevõtjate kaubamärkide all müüdavate VPS-i toodete turuosa moodustas 1993. aastal väärtuselt 8,2% ja mahult 13% kogu Saksa hügieenisidemeturust, millele tuleb veel lisada (väärtuselt) 43,2% suurune turuosa, mille P&G saavutab koondumise tulemusel. Lisaks väidab hageja argumendi vastu, mille kohaselt VPS on Femina tootemargi võõrandanud ning seda ei tuleks arvesse võtta, et selline võõrandamine sai toimuda alles pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmist, kuna P&G-l lubati see säilitada. Vaidlustatud otsuse seaduslikkuse hindamisel tohib aga arvesse võtta ainult otsuse vastuvõtmise kuupäeval eksisteerinud majanduslikku olukorda ja kohustusi, mitte sellele järgnenud sündmusi.

165. Teiseks leiab hageja, et piirates võõrandamiskohustuse ainult Camelia tootemargi ja vastava tehasega, lubab otsus P&G-l tänu VPS-i säilinud müügiõuele pakkuda kaupluste kettidele Camelia kaubamärgi all müüdavate toodete asemel Camelia-välisest tegevusest saadavaid tooteid ja Alwaysi kaubamärgiga tooteid. Lisaks võimaldab VPS-i Camelia-välise tegevuse omandamine P&G-l moodustada

naiste hügieenitoodete täieliku valiku ja vähendab samal ajal uue turule siseneja võimalusi, et kaupluste ketid tema tooteid müügile võtaksid. Viimaks aitas komisjon, andes loa VPS-i tegevusalade eraldamiseks naiste hügieenivahendite valdkonnas, nõrgestada Cameliat ja seega ka konkureerimist P&G-ga.

166. Komisjon leiab, et hageja etteheide on täiesti põhjendamatu, kuna too teeb turgu valitseva seisundi tugevnemise järelduse, näitamata, millises osas on ekslik komisjoni hinnang, mille kohaselt VPS-i omandamine P&G poolt ei põhjusta Saksa turul valitseva seisundi teket (eespool viidatud TAT-kohtuotsus).

167. Igal juhul ei vii VPS-i Camelia-välise tegevuse omandamine P&G poolt turgu valitseva seisundi tekkeni. Tegelikult on Femina tootemark viimaks kolmandatele isikutele võõrandatud, nii et reaalselt omandatud Camelia-väline tegevus, s.t Blümia ja jaemüügiettevõtjate kaubamärkide all müüdivad tooted moodustavad üksnes 2–3% suuruse turuosa, mis hõlmab madalama kvaliteediga tooteid, mis ei konkureeri otseselt tuntud kaubamärkide all müüdivate toodetega, nagu Always või Camelia. Argumendile, mille kohaselt VPS-i osa jaemüügiettevõtjate tootemarkide segmendis on 60%, vastab komisjon, et statistika kohaselt, mille P&G saatis 14. veebruaril 1994, moodustasid VPS-i Camelia-välised tooted 1993. aastal mahult 13% ja väärtuselt 8,2% Saksa turust. Esimese Astme Kohtu kirjalikele küsimustele vastates täpsustas komisjon eelnimetatud statistika põhjal, et selles arvus on hõlmamata üksnes jaemüügiettevõtjate kaubamärkide all müüdiva VPS-i toodete turuosa, mis on hinnanguliselt umbes 1,3% Saksa turust.

168. Lisaks on kõrgema klassi kaubamärkide all müüdivate toodete väljavahetamine jaemüügiettevõtja kaubamärkide või teisejärguliste kaubamärkide all müüdivate toodete vastu komisjoni arvates äärmiselt ebatõenäoline, kui võtta arvesse suurte kaubanduskettide soovi lasta tootjatel omavahel konkureerida, et jätkata väga madala kasumimarginaali poliitikat. Seega hakkaksid suured kaubandusketid juhul, kui P&G üritaks oma Alwaysi tootemargi head positsiooni ära kasutada ja hindu tõsta, hankima kaupa teistelt tootjatelt.

169. Menetlusse astuja väidab, et haldusmenetluse ajal rõhutas hageja asjaolu, et Camelia-välise tegevuse võõrandamise kohustusel on konkurentsile tühine mõju. Ta lisab, et nii või teisiti ei jätnud P&G endale alles ühtegi Camelia-välise tootemarki.

Esimese Astme Kohtu hinnang

170. Esimese Astme Kohus rõhutab kõigepealt, et kuigi hageja väidab, et kõnealune koondumine võib tugevdada P&G valitsevat seisundit Saksa hügieenisidemeturul, samas kui komisjon tegi oma otsuses järelduse, et sellel turul turgu valitsevat seisundit ei teki, tuleb arvata, et hageja väidab vähemalt kaudselt, et komisjon on teinud sellele järeldusele jõudes hindamisvea; seetõttu ei saa takistada hagejal vaidlustamast komisjoni otsuse seaduslikkust selles suhtes (vt eespool viidatud TAT-kohtuotsuse punkti 86).

171. Tuleb meenutada, et määruse nr 4064/89 artikli 2 lõikes 2 on sätestatud: „Koondumine, mis ei tekita ega tugevda turgu valitsevat seisundit, mille tulemusel tõhus konkurents oleks ühisturus või selle olulises osas märkimisväärselt takistatud, kuulutatakse ühisturuga kokkusobivaks“. Sama artikli lõike 3 kohaselt tuleb aga

koondumine, mis tekitab või tugevdab turgu valitsevat seisundit, ühisturuga kokkusobimatuks kuulutada. Oma hinnangut andes peab komisjon määruse artikli 2 lõike 1 kohaselt võtma eriti arvesse asjaomaste ettevõtjate turuseisundit ja nende pääsu turgudele.

172. Käesoleval juhul väidab hageja, et komisjon tegi oma otsuses hindamisevea nii siis, kui ta hindas VPS-i Camelia-välise tegevuse seisundit Saksa hügieenisidemeturul ning P&G poolt tänu selle tegevuse omandamisele saadud eelisjuurdepääsu suurtele kaubanduskettidele, kui ka siis, kui ta hindas VPS-i Camelia-tegevuse ja Camelia-välise tegevuse lahutamise väidetavalt kahjulikku mõju.

173. Mis puutub esiteks Camelia-välise tegevuse turuosade alahindamisel põhinevasse etteheitesse, tuleb esmalt rõhutada, et Esimese Astme Kohus ei saa arvesse võtta asjaolu, et üks Camelia-välise tegevuse tootemark või kõik need tootemargid on viimaks võõrandatud kolmandatele isikutele pärast otsuse, mis lubas P&G-l omandada kogu selle tegevuse, vastuvõtmist, sest väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb otsuse seaduslikkust hinnata lähtuvalt selle vastuvõtmise ajal eksisteerinud asjaoludest (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsuse SNCF ja British Railways vs. komisjon punkti 48). Seega tuleb kontrollida, kas komisjon on, nagu väidab hageja, teinud ilmse hindamisvea, leides oma otsuses, et P&G turuosa suureneb väärtuselt 6,9% võrra, mis vastab üksnes VPS-i teisejärguliste tootemarkide Blümia ja Femina turuosale, võtmata arvesse VPS-i poolt jaemüügiettevõtjate jaoks valmistatavate toodete turuosa.

174. Esimese Astme Kohus leiab, et sellise turuosa arvestamatajätmine ei tõenda veel üksi, et komisjon oleks teinud VPS-i turuseisundit hinnates hindamisevea. Koondumises osaleva ettevõtja turujõu hindamise raames ei saa nende toodete turuosi, mida ta toodab alltöövõtjana jaemüügiettevõtjate jaoks, kes müüvad neid tooteid oma kaubamärkide all, põhimõtteliselt tervikuna või osaliselt arvestada selle ettevõtja turuosa hulka, mis kuulub talle seoses samalaadsete toodetega, mida ta müüb omaenda kaubamärgi all. Kuna jaemüügiettevõtjad müüvad neid tooteid omaenda kaubamärkide all, et konkureerida tootja kaubamärkide all müüdavate toodetega, tuleb nende poolt selle müügiga saavutatav turuosa järelikult üldreeglina omistada neile, et hinnata konkurentsi, mida pakutakse kõrgema klassi või teisejärguliste tootemarkide tootjatele.

175. Hageja väidetud olukorras, kus VPS tootis otsuse vastuvõtmise ajal umbes 60% Saksamaal jaemüügiettevõtjate kaubamärkide all müüdavatest toodetest, viiks toodangu selle osa täielik arvestamatajätmine käesoleval juhul küll selle ettevõtja tegeliku turujõu, seega P&G poolt koondumise tulemusel saavutatud seisundi alahindamisele. Sellisel juhul võis asjaolu, et VPS oli jaemüügiettevõtjatele nende oma kaubamärkide all müüdavate toodete põhiline tarneallikas, anda P&G-le tänu Camelia-välise tegevuse omandamisele eelisjuurdepääsu suurtele kaubanduskettidele ning võimaldada tal tegutseda jaemüügiettevõtjate suhtes selliselt, et see seab nende toodete tarnimise sõltuvusse tema kõrgema klassi kaubamärgiga hügieenisidemete eelistatud ostmisest.

176. Tuleb siiski nentida, et Esimese Astme Kohtu menetluse ajal tõendas komisjon teatatud koondumiskava uurimise raames talle P&G poolt 14. veebruaril 1994 saadetud statistika põhjal piisavalt hästi VPS-i valmistatavate ja jaemüügiettevõtjate kaubamärkide all müüdavate toodete väikest turuosa. Tegelikult selgub neist

andmetest, et kogu VPS-i Camelia-väline turuosa, sh jaemüügiettevõtjate kaubamärkide all müüdavate toodete oma, oli 1993. aastal (väärtuselt) 8,2% Saksa hügieenisidemeturust, s.t jaemüügiettevõtjate kaubamärkide all müüdavate VPS-i toodete turuosa üksi oli kõigest (väärtuselt) 1,3% (8,2% miinus 6,9%). Kui võtta lisaks arvesse asjaolu, et komisjoni otsuse ja tema nende märkuste kohaselt, mida ei ole vaidlustatud, moodustas kõigi jaemüügiettevõtjate tootemarkide turuosa kokku 12,5% (väärtuselt), järeldub, et VPS-i osa jaemüügiettevõtjate kaubamärkide all müüdavate hügieenisidemete tootmises ei saanud olla suurem kui umbes 10%.

177. Arvestades, et hageja väiteid jaemüügiettevõtjate kaubamärkide all müüdavate VPS-i toodete turuosa kohta ei ole kinnitatud ei mingi tõendusmaterjali ega ühegi arvuga, mis lubaks komisjoni hinnangu põhjendatuse kahtluse alla seada, tuleb Camelia-välise tegevuse turuosa alahindamist puudutav argument seega tagasi lükata (vt näiteks Esimese Astme Kohtu 12. detsembri 1991. aasta otsust kohtuasjas T-30/89: Hilti vs. komisjon, EKL 1991, lk II-1439, punkt 89).

178. Teiseks, mis puutub etteheitesse, et on tehtud hindamisviga P&G-le koondumise tulemusel antud eelisjuurdepääsu hindamisel suurtele kaubanduskettidele, leiab Esimese Astme Kohus, et käesoleva kohtuasja tehioledes ei saa selline argument näidata seda, et koondumise tulemusel tekkis asjaomasel turul turgu valitsev seisund. Seega ei tundu väide, et P&G-l on tänu kõnealusele omandamisele võimalik takistada konkurentide juurdepääsu suurtele kaubanduskettidele, olevat põhjendatud, kui võtta arvesse VPS-i teisejärguliste tootemarkide Blümia ja Femina ning VPS-i poolt jaemüügiettevõtjate jaoks valmistatud toodete turuosade vähest tähtsust. Pealegi ei ole hageja esitanud mingit tõendusmaterjali, mis kinnitaks argumenti, mille kohaselt võiks P&G teha jaemüügiettevõtjatele ettepaneku vahetada Camelia tooted Camelia-väliste toodete vastu välja, kuigi komisjon näitas oma otsuses, et hügieenisidemeturgu iseloomustab tarbijate suur kaubamärgitruudus, eriti kõrgema klassi toodete segmendis (otsuse punktid 97 ja 125). Järelikult tuleb see hageja etteheide tagasi lükata, nagu ka argument, mis jääb kõigest hüpoteesiks, mille kohaselt komisjon, soodustades VPS-i tegevuste eraldamist, lubas Camelia tootemargi edaspidist nõrgendamist.

179. Kuna hageja ei ole oma argumentide kinnituseks tõendusmaterjali esitanud, leiab Esimese Astme Kohus, et võttes arvesse asjaomase turu omadusi ja kahe põhilise P&G konkurendi turuosa kõrgema klassi kaubamärkide segmendis, oli komisjoni arvamus, et 43,2% suurune turuosa ei anna põhjust järeldada, et tekiks turgu valitsev seisund, põhjendatud (vt analoogia alusel Euroopa Kohtu 14. veebruari 1978. aasta otsust kohtuasjas 27/76: United Brands vs. komisjon, EKL 1978, lk 207, punktid 108 ja 109), ilma et koondumise kõrvalmõjusid konkurentsile oleks vaja rohkem uurida (vt eespool viidatud TAT-kohtuotsuse punkt 79).

180. Neil asjaoludel tuleb väite esimene pool tagasi lükata.

Teine osa: ekslik hinnang koondumise tagajärgede kohta tualett- ja majapidamispaperi turul

- Poolte argumentide kokkuvõte

181. Hageja heidab komisjonile ette, et analüüsidest koondumise tagajärgi pehmepaberiturule, ei arvestanud see P&G seisundit Ameerika Ühendriikides ja tema finantssuutlikkuse muutumist Camelia võõrandamise tulemusel. Hageja väitel annab VPS-i, mille turuosa on Saksamaal 15–20%, omandamine P&G-le võimaluse tungida Euroopa turule ja suurendada oma turuosa, kasutades oma rahalisi vahendeid ja oma juhtpositsiooni Põhja-Ameerika turul. Lisaks lubab Camelia omandamise kavast loobumine P&G-l mobiliseerida rahalisi vahendeid, mis olid esialgu selle jaoks mõeldud. Seda analüüsi tegemata jättes rikkus komisjon määruse nr 4064/89 artikli 2 lõikeid 1 ja 3 ning artiklit 8.

182. Komisjon leiab, et hageja piirdub teatud tegurite väidetava arvestamatajätmise kritiseerimisega, näitamata, et nende arvestamine oleks andnud vastupidise tulemuse, ja tõendamata, et komisjoni analüüs on ekslik. Pealegi uuris ta oma otsuses P&G Euroopa turule sisenemise mõju, kuid leidis, et ei ole tõsiseid kahtlusi, võttes arvesse VPS-i turuosa, P&G puudumist Euroopa turult ning selle turu iseärasusi, nagu tugevate konkurentide olemasolu, turu kasv ja jaemüügiettevõtjate kaubamärkide osatähtsus. Camelia omandamisest loobumist puudutava argumendi kohta arvab komisjon, et võttes üldiselt arvesse P&G rahalisi vahendeid, ei mõjuta Camelia müümine vahetult tema väljaminekuid tualett- ja majapidamispaberi turul.

183. Menetlusse astuja väidab, et komisjon võttis oma otsuse punktis 13 arvesse, millist mõju võib P&G seisund Ameerika Ühendriikide ja Kanada tualett- ja majapidamispaberi turul avaldada Euroopa turule, ning tuvastas, et VPS-i ja P&G tegevus ei kattu. Ta rõhutab, et nii või teisiti on koondumise käigus P&G poolt omandatud turuosade suurus 4%, nii et need ei saa äratada kahtlust koondumise kokkusobivuses ühisturuga.

Esimese Astme Kohtu hinnang

184. Esimese Astme Kohus rõhutab, et käesoleval juhul tugineb hageja sellele, et komisjon olevat väidetavalt jätnud arvesse võtmata koondumise mõju pehmepaberi sektoris, näitamata, mille poolest kõnealune koondumine viib turgu valitseva seisundi tekkimiseni mõnel selle sektori asjaomasel turul. Tuleb rõhutada, et hageja ei vaidlusta otsuses tuvastatud asjaolu (vt eespool punkti 47), et koondumisest teatamise hetkel ei tegutsenud P&G Euroopas selles sektoris üldse, nii et kõnealune koondumine ei põhjustanud kuidagi asjaomaste ettevõtjate turuosade liitumist. Lisaks ei ole väidetud, nagu oleks komisjon teinud hindamisvea, tuvastades konkurentide ja jaemüügiettevõtjate tootemarkide olulise rolli selles sektoris ning leides, et neid tegureid arvesse võttes ei teki koondumise kokkusobivuses ühisturuga tõsiseid kahtlusi, isegi kui kasutada selle turu kõige kitsamat võimalikku määratlust, s.t Saksa pabertaskurätikute turgu, kus VPS-ile kuulus 35–40% suurune turuosa. Kui turgu valitsev seisund ei teki ega tugevne, tuleb koondumiseks luba anda, ilma et koondumise väidetavat mõju tõhusale konkurentsile oleks vaja uurida (vt eespool viidatud TAT-kohtuotsuse punkt 79). Nimetatud asjaoludel leiab Esimese Astme Kohus, et hageja ei saa vaidlustada, et komisjoni analüüs koondumise tagajärgede kohta pehmepaberitoodete osas on seaduslik.

185. Igal juhul ei kõiguta hageja argumendid kuidagi komisjoni järeldust, mille kohaselt ei teki nende toodete osas koondumise kokkusobivuses ühisturuga tõsiseid kahtlusi. Kui ka eeldada, et P&G rahalised vahendid ja tema seisund Põhja-Ameerika

turul lubavad tal VPS-i turuosa suurendada, mis on iseenesest sellise tehingu eesmärk, ei suuda hageja siiski näidata, mille poolest peaksid sellised asjaolud panema komisjoni kõnealust koondumist keelama, kui turgudel, mida see peab asjaomasteks turgudeks, turgu valitsev seisund ei teki ega tugevne (vt eespool viidatud TAT-kohtuotsuse punkt 87).

186. Järelikult tuleb väite teine osa tagasi lükata.

Kolmas osa – ekslik hinnang koondumise tagajärgede kohta mähkmeturul

- Poolte argumentide kokkuvõte

187. Hageja heidab komisjonile ette, et see ei analüüsinud, millised tagajärjed on VPS-i mähkmealase tegevuse võõrandamisel kolmandatele isikutele Saksamaal ja Hispaanias, ega võtnud seetõttu meetmeid, et säilitada konkurentsi P&G-le, kes oli juba neid turge valitsevas seisundis. Eriti Saksa turul jättis komisjon täiesti kontrollimata VPS-i tegevuse omandaja omadused, nii et valides ettevõtja, kellel ei ole ei rahalisi ega ärilisi vahendeid, et tootjamarkide turule püsima jääda, on P&G-l võimalik välistada VPS-i tooted, mis konkureerivad tema Pampersi toodetega. Sellest järeldab hageja, et VPS-i toodete kadumise korral satub P&G, kellele kuulub 51% suurune turuosa, turgu valitsevasse seisundisse võrreldes oma konkurentidega, kellele kuuluvad 9% ja 5% suurused turuosad. Neid tegureid arvesse võttes oleks komisjon pidanud sellele võõrandamisele vastu seisma või vähemalt seadma P&G-le kohustusi nende tegevuste ostja omaduste osas, et võimaldada VPS-i ja P&G müüdavate toodete omavahelist konkureerimist. Selliste meetmete puudumise tõttu on otsus määruse nr 4064/89 artikli 2 lõigetega 1 ja 3 ning artikliga 8 vastuolus.

188. Komisjon rõhutab, et hageja kriitika ja oletused ei näita, et VPS-i omandamine P&G poolt põhjustaks turgu valitseva seisundi tekke või tugevnemise, nii et see etteheide on ainetu (eespool viidatud TAT-kohtuotsus). Kuna igal juhul ei omandanud P&G kontrolli VPS-i mähkmealase tegevuse üle, ei puuduta koondumine seda tegevust, nii et komisjonil ei olnud pädevust selle tegevuse omandamiseks väljavalitud kolmandate isikute osas piiranguid seada.

189. Menetlusse astuja ühineb komisjoni argumentidega ja arvab, et kui komisjon oleks oma kontrolliõigust laiendanud VPS-i mähkmealase tegevuse müügile P&G poolt, oleks ta oma võimupiire ületanud, kuna P&G ei omandanud selle tegevuse üle kontrolli.

Esimese Astme Kohtu hinnang

190. Esimese Astme Kohus sedastab, et nagu nähtub otsusest ja komisjoni märkustest, mida ei ole vaidlustatud, kavatsesid kõnealuse koondumise osalised selgelt VPS-i laste hügieenisektoris kuuluva tegevuse, s.t mähkmealase tegevuse koondumisest välja jätta, kuna see tegevus pidi koondumiseks loa andmisega samaaegselt kolmandale isikule võõrandatama. Sellega seoses tuleb rõhutada, et vastavalt omandamislepingutele, millest komisjonile teatati, pidi see sektor äriühingu VPS tegevusest lahutatama ja antama usaldusisiku hooleks, kes oli juba teatamise ajal kindlaks määratud ning kellel olid volitused, et tagada selle võõrandamine

kolmandale isikule lühikese aja jooksul pärast VPS-i omandamist P&G poolt (otsuse punktid 5 ja 6). Neist asjaoludest nähtub, et kuna kontroll selle tegevuse üle ei läinud tegelikult ega püsivalt P&G-le üle, ei puuduta komisjonile uurimiseks esitatud koondumiskava kõnealust tegevust. Sellest järeldeb, et kuna ei ole toimunud koondumist, mis võiks põhjustada turgu valitseva seisundi teket või tugevnemist Saksa ja Hispaania mähkmeturul, ei saa hageja komisjonile ette heita, et see ei võtnud seisukohta kolmanda ettevõtja, kes käesoleval juhul selle VPS-i tegevuse omandajaks määratakse, väidetavalt tõhusat konkurentsi kahjustava valiku suhtes, sest komisjon ei olnud määruse nr 4064/89 raames selleks pädev.

191. Samadel põhjustel on ainetu argument, mille kohaselt komisjon oleks pidanud määruse nr 4064/89 artikli 8 lõike 2 kohaselt seadma vähemalt kohustusi selle tegevuse omandaja omaduste osas. Selles kohta tuleb lisaks meenutada, et tühistamishagi raames ei ole kohtu pädevuses asendada komisjoni hinnangut enda hinnanguga ja otsustada, kas komisjon oleks pidanud lisama selle artikli kohaselt oma otsusele tingimusi või kohustusi, eriti kuna see säte puudutab kavandatava koondumise ühisturuga kokkusobivuse sisulist uurimist pärast määruse nr 4064/89 artikli 6 lõike 1 punkti c kohase menetluse algatamist (vt eespool viidatud kohtuotsuse Dan Air punkti 113).

192. Järelikult tuleb väite kolmas osa, mille kohaselt komisjon jättis analüüsimata koondumise tagajärjed mähkmeturule, tagasi lükata.

193. Kõigest eelnevast järeldeb, et hagi tuleb rahuldamata jätta.

Kohtukulud

194. Kodukorra artikli 87 lõike 2 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud ning komisjon ja menetlusse astunud P&G on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb kohtukulud mõista välja hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

ESIMESE ASTME KOHUS (teine koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

1) Jätta hagi rahuldamata.

2) Mõista kohtukulud, sh menetlusse astuja P&G omad, välja hagejalt.

Bellamy

Briët

Kalogeropoulos

Potocki

Jaeger

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 27. novembril 1997 Luxembourgis.

kohtusekretär

president

H. Jung

A. Kalogeropoulos